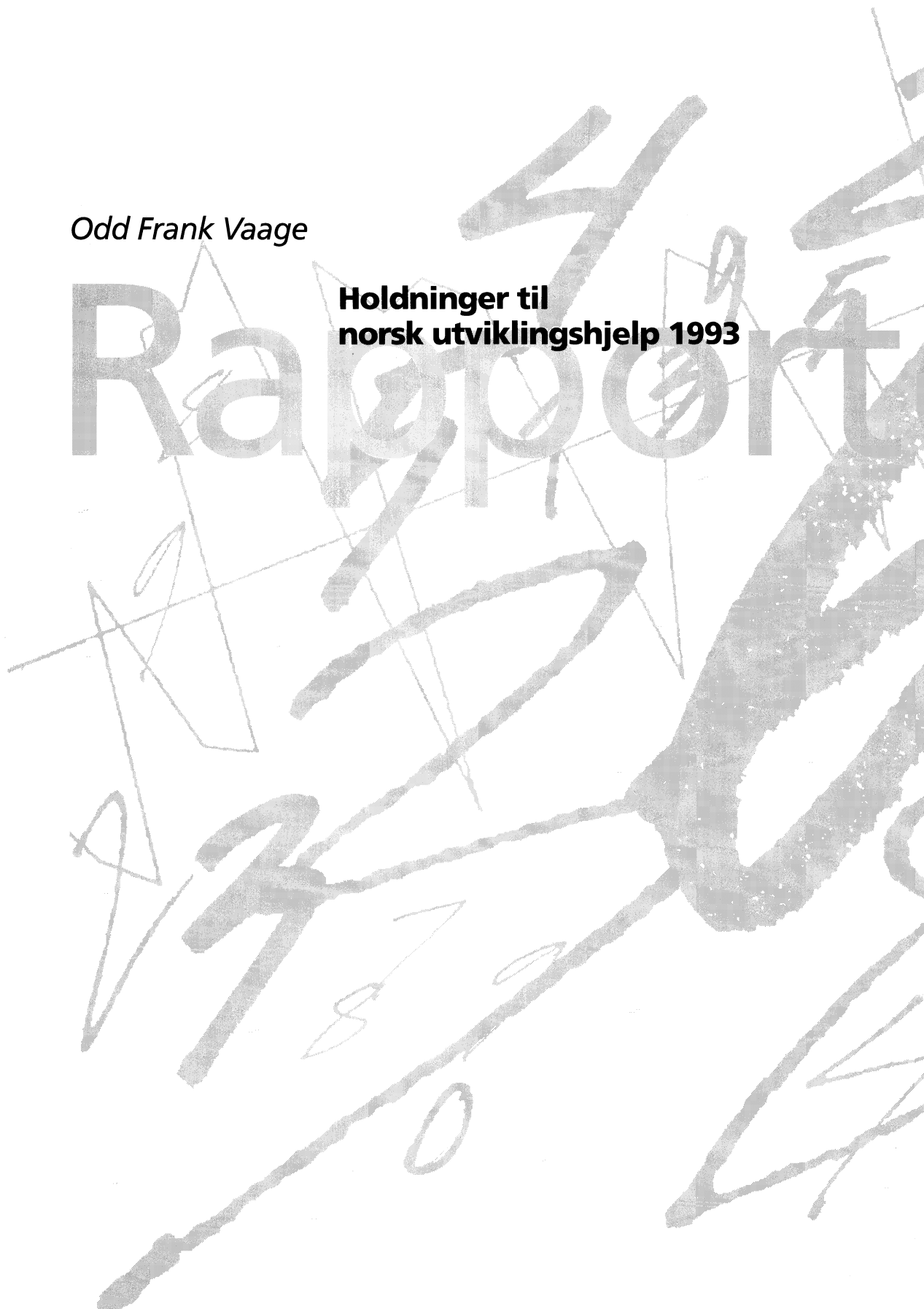
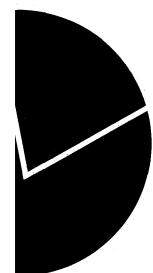

Odd Frank Vaage

**Holdninger til
norsk utviklingshjelp 1993**

Rapport

Odd Frank Vaage

Holdninger til norsk utviklingshjelp 1993

ISBN 82-537-3931-1
ISSN 0332-8422

Emnegruppe

62 Politiske emner

Emneord

U-hjelpsinformasjon
U-land

Design, omslag: Enzo Finger Design
Trykk: Falch Hurtigtrykk

Forord

I denne rapporten legger Statistisk sentralbyrå fram hovedresultatene fra en landsomfattende undersøkelse om folks holdninger til norsk utviklingshjelp. Datainnsamlingen ble gjennomført i mars 1993. Undersøkelsen er utført på oppdrag fra Direktoratet for utviklingshjelp (NORAD) og er utviklet i samråd med direktoratet.

Prosjektleder Odd Frank Vaage har vært ansvarlig for rapporten. Konsulent Hilde Degerdal har ledet arbeidet med å bearbeide tallmaterialet.

Statistisk sentralbyrå, Oslo, 17. november 1993

Svein Longva

Innhold

	Side
Kort om undersøkelsen	5
Noen begreper og kjennemerker som brukes i rapporten	6
Noen hovedresultater	7
Summary in English (Sammendrag på engelsk)	8
Holdning til u-hjelp og til hjelpens størrelse	10
Nødhjelpen og den langsiktige bistanden	12
Hvilke oppgaver bør statlige myndigheter prioritere?	14
Hvilke organisasjoner bidrar mest til vekst i u-land?	16
Hvordan bør u-hjelpen fordeles?	18
Hvorfor er det så vanskelig å få til vekst i utviklingsland?	20
Har Norge råd til u-hjelp, eller bør vi bruke pengene her hjemme?	22
Bør u-land kjøpe norske varer for u-hjelpen eller ikke?	24
Utenlandske selskapers betydning for u-land	26
Hvilke u-land er våre programland?	28
Medienes informasjon om u-land	30
Datainnsamling	32
Utvalg og frafall	32
Utvalgsskjevhet	32
Utvalgsvarians	33
Innsamlings- og bearbeidingsfeil	33
Spørreskjema	35
Utkommet i serien Rapporter fra Statistisk sentralbyrå etter 1. juli 1992 (RAPP)	40

Kort om undersøkelsen

Statistisk sentralbyrå har tidligere gjennomført intervjuundersøkelser om nordmenns holdninger til norsk utviklingshjelp i 1972, 1974, 1977, 1980, 1983, 1986 og 1990. Oppdragsgiver for undersøkelsene har vært Direktoratet for utviklingshjelp (NORAD). Undersøkelsene var bygd på tilfeldige utvalg på omkring 2 000 personer i alderen 16-74 år og ble gjennomført i tilknytning til SSBs arbeidskraftundersøkelse (AKU). Undersøkelsen i 1993 var knyttet til SSBs omnibusundersøkelse i mars, hvor utvalget var på 1822 personer i alderen 16-79 år. Selv om opplegget for undersøkelsen i 1993 er noe forskjellig fra tidligere, er resultatene i denne rapporten sammenlignbare med de tidligere undersøkelsene.

Bl.a. følgende emner ble kartlagt:

Holdning til:

- U-hjelpen og u-hjelpens størrelse
  - Nødhjelpens og den langsiktige bistandens størrelse
  - Hvilke oppgaver statlige myndigheter bør prioritere
  - Hvilke organisasjoner som bidrar mest til vekst i utviklingsland
  - Hvordan utviklingshjelpen bør fordeles
  - Hvorfor det er så vanskelig å få til vekst i utviklingsland
  - U-hjelpens betydning
  - Om u-land som Norge støtter bør kjøpe norske varer
  - Om det er nyttig for norske bedrifter å ha erfaring fra u-land
  - Utenlandske selskapers betydning for u-land
  - Medienes informasjon om u-land
- Kunnskaper om hvilke u-land som er Norges hovedsamarbeidsland

I tabeller og figurer som gjelder alle personer i utvalget, svarer en andel på 1 prosent til ca. 32 000 personer i befolkningen 16 til 79 år.

Standardtegn i tabeller:

- : Tall kan ikke offentliggjøres
- . Ingen registrering
- 0 Mindre enn 0,5 av den brukte enhet
- 0,0 Mindre enn 0,05 av den brukte enhet

Noen begreper og kjennemerker som brukes i rapporten

- Utdanning:** Utdanningsnivå er beregnet på grunnlag av opplysninger om samlet allmennutdanning og yrkesutdanning, hentet fra utdanningsregisteret. Grupperingen bygger på Standard for utdanningsgruppering i offentlig norsk statistikk (Standarder for norsk statistikk nr. 7). Følgende inndeling er brukt:
Ungdomsskolenivå: Utdanning med samlet varighet 7-9 år.
Gymnasnivå: Utdanning med samlet varighet 10-12 år.
Universitet/høgskolenivå 1: Utdanning med samlet varighet 13-14 år.
Universitet/høgskolenivå 2+: Utdanning av minst 15 års varighet.
- Yrkesstatus:** Grupperingen bygger på Standard for inndeling etter sosioøkonomisk status (Standarder for norsk statistikk nr. 5). Yrkesstatus er beregnet for aldersgruppen 16-79 år.
- Landsdel:** Følgende inndeling er brukt i denne rapporten:
Akershus/Oslo
Østlandet ellers: Oppland, Hedmark, Buskerud, Telemark, Vestfold og Østfold
Agder og Rogaland: Aust-Agder, Vest-Agder og Rogaland
Vestlandet: Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal
Trøndelag: Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag
Nord-Norge: Nordland, Troms og Finnmark
- Tettbygd/spredtbygd:** Som tettbygde strøk regnes hussamlinger med minst 200 hjemmehørende personer der husene normalt ikke ligger mer enn 50 meter fra hverandre. Mindre husklynger som naturlig hører sammen med bebyggelsen på et større sted regnes med selv om avstanden fra husklyngen til tettstedet er noe mer enn 50 meter.

Noen hovedresultater

Stor støtte til norsk u-hjelp

85 prosent av den norske befolkningen i alderen 16-79 år er ifølge undersøkelsen positive til den statlige u-hjelpen. Holdningen er like positiv i 1993 som den var i 1986, som tidligere var den mest positive registreringen siden slike målinger begynte i 1972. Derimot har synet på hvor stort beløp som skal brukes til utviklingshjelp endret seg. Fra 1986 har det stadig blitt færre som ønsker at u-hjelpens størrelse skal øke, flere ønsker at den skal bli mindre. På den annen side er det stadig færre som ønsker at den skal sløyfes helt.

De grupper som i størst grad støtter u-hjelpen er yngre mennesker, høyere funksjonærer eller personer under utdanning. Personer med høy utdanning og inntekt, de som bor i de mest tettbygde strøk av landet, de som stemmer SV eller KrF og de som selv har vært i u-land, er også mer positive til u-hjelp enn andre. De mest negative er pensjonister, personer på laveste utdanningsnivå og de som stemmer Frp.

Mange samfunnsoppgaver viktigere enn u-hjelp

U-hjelp er ikke blant de oppgaver staten bør prioritere høyest. Ifølge undersøkelsen er det sysselsetting og arbeidsløshet myndighetene bør prioritere høyest. Dernest følger helse- og sosialpolitikk og natur- og miljøvern. Utviklingshjelp kommer som nr. syv av ni oppgaver som respondentene ble bedt om å prioritere blant, og er bare etterfulgt av forsvars- og sikkerhetspolitikk og mottak av flyktninger og asylsøkere.

Nødhjelp og langsiktig bistand like viktig

Det er små forskjeller mellom holdningen til nødhjelpens og den langsiktige bistandens størrelse. Ca. 50 prosent mener at bidraget til langsiktig bistand er passe stort. Noen flere mener at bidraget til nødhjelp er passe stort. Omtrent hver femte person mener at nødhjelpens størrelse bør økes. Omtrent like mange vil øke den langsiktige bistanden. Det er færre som vil redusere nødhjelpen enn den langsiktige bistanden.

Det er en klar sammenheng mellom holdning til nødhjelpens og den langsiktige bistandens størrelse, men på ingen måte fullstendig sammenfall. Blant dem som mener nødhjelpen bør økes, er det under halvparten som mener at den langsiktige bistanden bør økes. Nesten hver femte person som ønsker å redusere nødhjelpen, vil øke den langsiktige bistanden.

FN-systemet bidrar mest til vekst

Organisasjoner i FN-systemet bidrar, ifølge undersøkelsen, mest til vekst i utviklingsland. NORAD og frivillige organisasjoner i Norge blir rangert deretter, mens det private næringsliv blir rangert lavest.

Det er svært samstemt oppfatning om rangeringen av organisasjonene, uansett befolknings-gruppe. De eneste avvikene er de eldre som rangerer frivillige organisasjoner i Norge noe høyere enn de yngre. KrF-sympatisører rangerer denne type organisasjoner høyere enn tilhengere av andre partier.

U-hjelpen bør fordeles som nå

Nesten 50 prosent mener at utviklingshjelpen bør fordeles som nå, dvs. halvparten tosidig og halvparten til internasjonale organisasjoner. Omtrent hver femte person mener at vi bør øke andelen til FN og andre internasjonale organisasjoner, mens 15 prosent ønsker å øke det tosidige samarbeidet.

Unge er mer tilhengere av å øke det tosidige samarbeidet enn det eldre mennesker er. Den samme holdningen har også skoleelever/studenter i forhold til andre, de med høy utdanning, sympatisører av KrF og SV, og personer som enten har vært i u-land eller kjenner noen derifra. Frp-tilhengerne er de som i minst grad støtter den nåværende politikken på dette området. Høyre-sympatisørene er de som i størst grad ønsker å øke andelen til FN og andre internasjonale organisasjoner.

Krig og konflikter hindrer vekst

Ifølge svarene i undersøkelsen er det krig og konflikter i u-land som er den viktigste årsaken til at det er så vanskelig å få til økonomisk og sosial vekst i utviklingslandene. Dernest følger korrupsjon og brudd på menneskerettighetene og stor gjeldsbyrde. De færreste mener at for lite internasjonal bistand er et svært viktig hinder for å få til vekst.

Mer enn 60 prosent mener at Norge har råd til å gi økonomisk hjelp til u-land, men 40 prosent av disse endrer standpunkt dersom dette fører til forverring av problemer i Norge. Omtrent hver tredje person mener i

utgangspunktet at u-hjelpsmidlene heller bør brukes i Norge. Omtrent halvparten av dem opprettholder dette standpunktet selv om det skulle føre til forverring av fattigdomsproblemene i u-land.

U-land bør få kjøpe varer hvor de vil

60 prosent mener i utgangspunktet at u-land bør stå fritt til å kjøpe varer hvor de vil, og 2/3 av disse mener dette fremdeles selv om det skulle gå ut over norske bedrifter. Omtrent 40 prosent mener at u-land bør kjøpe norske varer for den hjelpen de får fra Norge, og omtrent 60 prosent av dem opprettholder dette standpunktet selv om de norske prisene kan være høyere enn i andre land.

Erfaring fra u-land nyttig for norske bedrifter

70 prosent mener at det er nyttig for norske bedrifter å ha erfaring fra utviklingsland. Når det gjelder dette spørsmålet er det ikke så store skiller mellom befolkningsgruppene, men folk med lav utdanning, Frp-tilhengere og de som er mot u-hjelp ser i mindre grad enn andre noen nytte av bedrifters erfaring fra u-land.

To av fem mener at utenlandske selskapers virksomhet i u-land har en overveiende positiv virkning for disse landene. En av fem mener at de har en overveiende negativ virkning. Omtrent en av tre mener at disse selskapene både har en positiv og en negativ virkning.

De som sympatiserer med Høyre og Frp har den mest positive holdningen til de utenlandske selskaperes virksomhet. SV- og Venstre-sympatisørene mener derimot i større grad at disse selskapene har en overveiende negativ virkning. Denne holdningen øker dessuten med økende utdanning.

Nesten halvparten kan ikke nevne noen av Norges programland

I underkant av halve befolkningen kan ikke nevne noen av de 11 u-landene som er Norges programland (tidligere kalt hovedsamarbeidsland). Kun tre prosent kan nevne syv eller flere av de 11 landene. De som ikke kan nevne noen av landene er helst kvinner, de yngste og de eldste aldersgruppene, lavere funksjonærer, folk med lav utdanning og inntekt, personer som bor i Nord-Norge, Frp-sympatisører og personer som ikke kjenner noen som kommer fra u-land.

Flest kjenner til India og Tanzania

India og Tanzania er de programland som flest kjenner til; omtrent hver fjerde nordmann vet at disse er programland. Pakistan og Nicaragua er de neste på listen. Botswana og Namibia er de minst kjente av programlandene. Bare seks prosent kjenner til disse.

NRK gir mest korrekt bilde

Omtrent 50 prosent av befolkningen mener ifølge undersøkelsen at massemediene stort sett gir et korrekt bilde av situasjonen i u-land. Nesten hver tredje person mener at bildet er for positivt, mens syv prosent mener det er for negativt.

NRK TV er ifølge svarene uten sammenligning det massemedium som gir det mest korrekte bildet av situasjonen i u-landene. NRK Radio kommer på en klar annenplass. Bare to prosent mener at nærradioene gir det mest korrekte bildet. Løssalgavisene VG og Dagbladet er de mediene som ifølge svarene gir det minst korrekte bildet av situasjonen i u-land.

Summary

Heavy support for Norwegian development aid

85 percent of the Norwegian population between 16 and 79 years of age are, according to this survey, positive to official development aid. The attitude is as positive in 1993 as in 1986 the year which so far had the most positive registration since these surveys began in 1972. The attitude towards the amount of money to be used for development aid has however changed: From 1986 there has been a steady decline in the number of people who want to increase the amount, more people want a decrease. On the other hand, fewer people want it to be withdrawn completely.

Other tasks more important than development aid

Development aid is not among the public tasks given highest priority among respondents. According to the survey, employment is the most important issue. Development aid is number seven among nine tasks which

respondents were asked to rank, but is given preference for defence policy and reception of refugees and asylum appliers.

Emergency aid and long-term assistance equally important

There are small differences between the attitude towards the amount of emergency aid and long-term assistance. About 50 percent share the opinion that the public contribution to long-term assistance is suitable. Only slightly more mean that contribution to emergency aid is suitable. About every fifth person is of the opinion that the amount of emergency aid should be increased. About the same proportion want to increase the long-term assistance. Fewer persons want to reduce the the emergency aid than long-term assistance.

UN-system contributes most to growth

Organisations within the UN-system contribute, according to the answers, most to the growth in developing countries. NORAD and voluntary organisations are ranked next, with private enterprices given the lowest ranking.

Development aid to be channelled as of today

Almost 50 percent expressed the opinion that the development aid ought to be channelled as of today, i.e. half bilateral and half to international organisations. Nearly 20 percent have the attitude that the share going to UN and other international organisations should be increased, while 15 percent want to increase the bilateral co-operation.

War and conflicts obstacles to growth

According to the answers, war and conflicts in developing countries is the most important reason that makes it difficult to create economic and social growth in developing countries. Next in line is corruption and violation of human rights and heavy burdens of dept. Just a few view lack of sufficient international assistance as a very important obstacle to growth.

Unconditional support

60 percent are of the opinion that developing countries should be allowed to buy goods wherever they want, and 2/3 of them maintain this opinion even if it would be at the expence of Norwegian companies. Nearly 40 percent think that developing countries ought to buy Norwegian goods for the aid received from Norway, and almost 60 percent of them maintain this standpoint even if Norwegian prices should be higher than in other countries.

Experience from developing countries useful for Norwegian companies

70 percent regard it as useful for Norwegian companies to have experience from developing countries. Two out of five share the opinion that foreign companies in developing countries have a predominantly positive effect on these countries. Nearly one out of three think that these companies have a predominantly negative effect. The rest regard the foreign companies to have both positive and negative effects.

Nearly half can not mention any of Norways programme countries

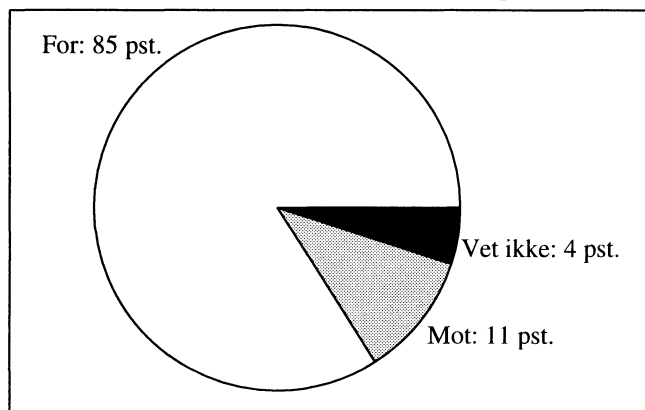
Nearly half of the Norwegian population can not mention any of the 11 developing countries where Norway is mainly engaged. Only three percent can mention seven or more of these countries. India and Tanzania are countries known by most people, about 25 percent. Pakistan and Nicaragua follow next. Only 6 percent know that Botswana and Namibia are among Norway's programme countries (previously called main partner countries).

Norwegian Broadcasting Corporation gives the most correct picture of developing countries

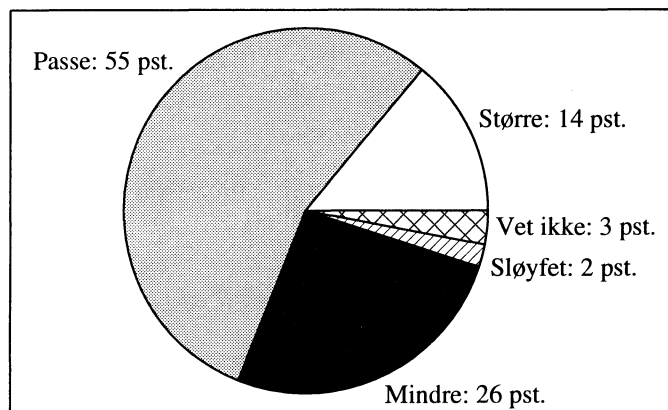
Nearly 50 percent think that mass media give a more or less correct picture of the situation in developing countries. 30 percent think the picture is too positive, while 7 percent regard it to be too negative. The TV-channel of the Norwegian Broadcasting Corporation is regarded as the media giving the most correct picture of developing countries, while the tabloid press is regarded as giving the least correct one.

Holdning til u-hjelp og til hjelpens størrelse

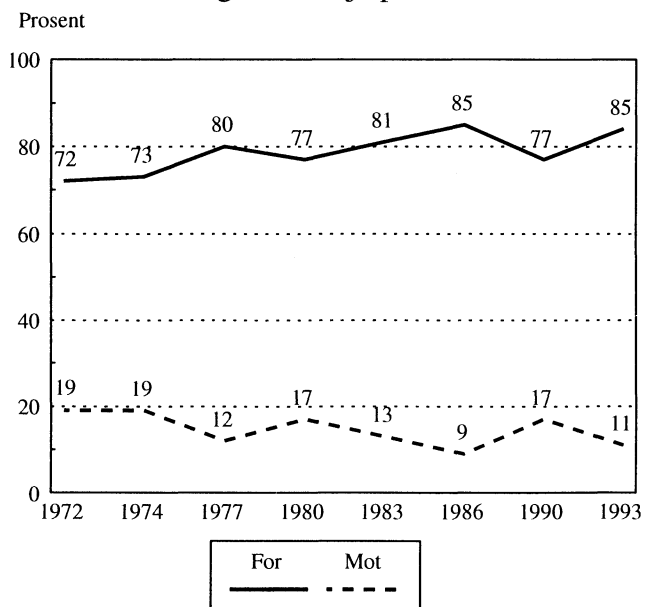
Andel for og mot u-hjelp.

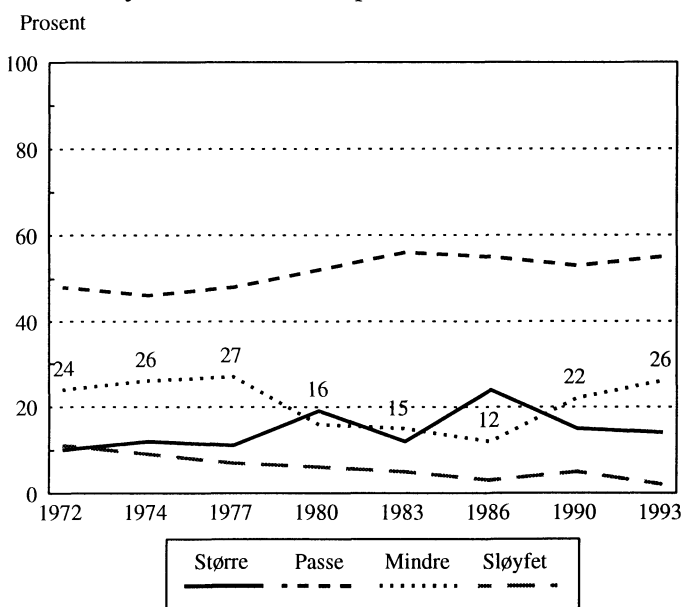
Andel som mener u-hjelpen burde vært større, mindre, sløyfet helt, eller er passe.

Andel for og mot u-hjelp, 1972-1993.

Andel som mener u-hjelpen burde vært større, mindre, sløyfet helt, eller er passe, 1972-1993.

Et stort flertall av nordmenn er ifølge undersøkelsen positive til norsk u-hjelp. Holdningen er like positiv i 1993 som den var i 1986, som tidligere var den mest positive registreringen siden slike målinger begynte i 1972. Derimot har synet på den offentlige utviklingshjelpens størrelse endret seg: Fra 1986 har det stadig blitt færre som ønsker at u-hjelpens størrelse skal øke, flere ønsker at den skal bli mindre. På den annen side er det stadig færre som ønsker at den skal sløyfes helt.

Det er de yngre, høyere funksjonærer og personer under utdanning, de med høy inntekt og utdanning, de som bor i de mest tettbygde strøk, de som stemmer SV og KrF og de som har vært i u-land selv, som er mest positive til u-hjelp. De mest negative er pensjonister, personer på laveste utdanningsnivå og de som stemmer Frp.

De gruppene som er positive til u-hjelp er også stort sett i større grad enn andre for at u-hjelpen burde vært større. På samme måte er de gruppene som er mest negative til u-hjelp også for at u-hjelpen burde vært mindre.

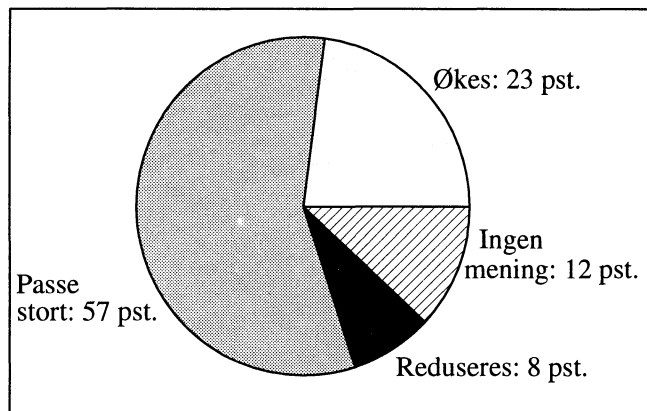
Ulike befolkningsgruppers holdning til Norges utviklingshjelp og vurdering av størrelsen på beløpet som går til den offentlige utviklingshjelpen 1993. Prosent

	Holdning til u-hjelp:				Vurdering av beløpets størrelse:						*Tallet på personer som svarte
	For	Mot	Vet ikke	I alt	Burde vært større	Beløpet er passe	Burde vært mindre	Burde vært sløyfet	Vet ikke, ingen mening	I alt	
ALLE	85	11	4	100	14	55	26	2	3	100	1810
KJØNN											
Mann	84	12	4	100	11	56	27	2	2	100	949
Kvinne	85	9	5	100	16	53	24	2	4	100	861
ALDER											
16-24 år	91	6	2	100	27	53	16	0	4	100	281
25-44 år	89	9	3	100	16	56	24	2	2	100	732
45-66 år	81	13	6	100	9	56	29	4	3	100	541
67-79 år	73	17	10	100	3	51	37	4	6	100	246
YRKESSTATUS											
Arbeidere	79	16	5	100	6	56	33	2	2	100	286
Funksjonær, lavere nivå ...	87	11	2	100	12	59	23	4	2	100	179
Funksjonær, høyere nivå ...	92	5	3	100	19	59	19	1	3	100	502
Selvstendige	80	15	4	100	10	51	32	4	3	100	163
Skoleelev, student	94	4	2	100	29	57	12	.	3	100	139
Pensjonist	75	17	8	100	8	56	27	3	5	100	180
Hjemmearbeidende	79	13	8	100	11	46	34	4	5	100	312
Andre ikke yrkesaktive	86	10	4	100	16	51	31	2	.	100	49
UTDANNING											
Ungdomskolenivå	77	15	8	100	11	49	34	2	3	100	483
Gymnasnivå	84	12	4	100	10	57	28	3	3	100	907
Universitet/høgskole nivå 1	94	4	2	100	17	60	17	1	5	100	171
Universitet/høgsk. nivå 2+	96	2	2	100	33	54	10	.	3	100	189
HUSHOLDNINGSSINNTTEKT											
Under 100 000 -	79	10	11	100	15	52	27	2	4	100	143
100 000 - 199 999	79	17	4	100	8	53	31	3	4	100	296
200 000 - 299 999	85	11	4	100	13	55	27	3	2	100	314
300 000 - 399 999	88	9	3	100	14	59	23	1	3	100	334
400 000 eller mer	89	8	3	100	16	58	23	2	2	100	465
LANDSDEL											
Akershus og Oslo	85	10	5	100	16	51	26	3	5	100	358
Østlandet ellers	81	14	5	100	11	53	30	3	3	100	518
Agder og Rogaland.....	87	11	3	100	15	57	22	3	3	100	265
Vestlandet	88	8	4	100	16	55	26	1	3	100	332
Trøndelag	86	10	4	100	12	61	24	1	2	100	163
Nord-Norge	82	10	7	100	14	60	21	4	1	100	174
BOSTEDSSTRØK											
Spredtbygd	81	13	5	100	11	54	27	3	4	100	394
Tettbygd, under 20 000	84	11	5	100	13	56	26	2	2	100	759
Tettbygd, 20 000-99 999 ...	86	11	3	100	17	48	28	2	5	100	266
Tettbygd,100 000 el. fl. ..	87	8	5	100	15	58	22	2	3	100	372
PARTISYMPATI											
Sosialistisk venstreparti .	91	8	1	100	27	53	17	1	1	100	219
Arbeiderpartiet	87	10	4	100	11	59	25	2	2	100	388
Venstre	88	10	2	100	18	72	8	2	.	100	50
Kristelig folkeparti	93	3	4	100	26	59	13	1	1	100	70
Senterpartiet	81	14	5	100	13	50	31	4	2	100	204
Høyre	87	10	3	100	8	57	31	2	2	100	281
Fremskrittspartiet	65	27	7	100	5	36	51	5	2	100	55
KONTAKT MED U-LAND											
Vært i u-land siste 10 år .	92	5	3	100	18	58	18	1	5	100	73
Ikke vært i u-land s. 10 år	84	11	5	100	13	55	26	2	3	100	1737
Kjenner noen fra et u-land	89	9	2	100	23	51	21	2	3	100	651
Kjenner ingen fra u-land ..	82	12	6	100	9	57	28	2	4	100	1159
HOLDNING TIL U-HJELP											
For	100	.	.	100	16	61	19	0	3	100	1530
Mot	.	100	.	100	1	13	65	20	1	100	197

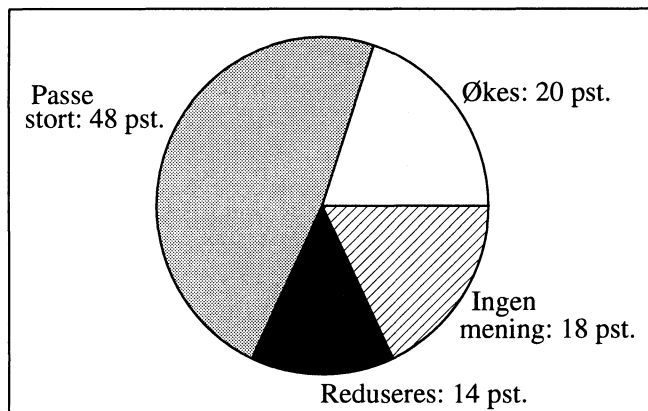
*I tabeller hvor tallet på personer som har svart ikke er gjengitt, vil de være tilnærmet lik tallene i denne tabellen.

Nødhjelpen og den langsiktige bistanden

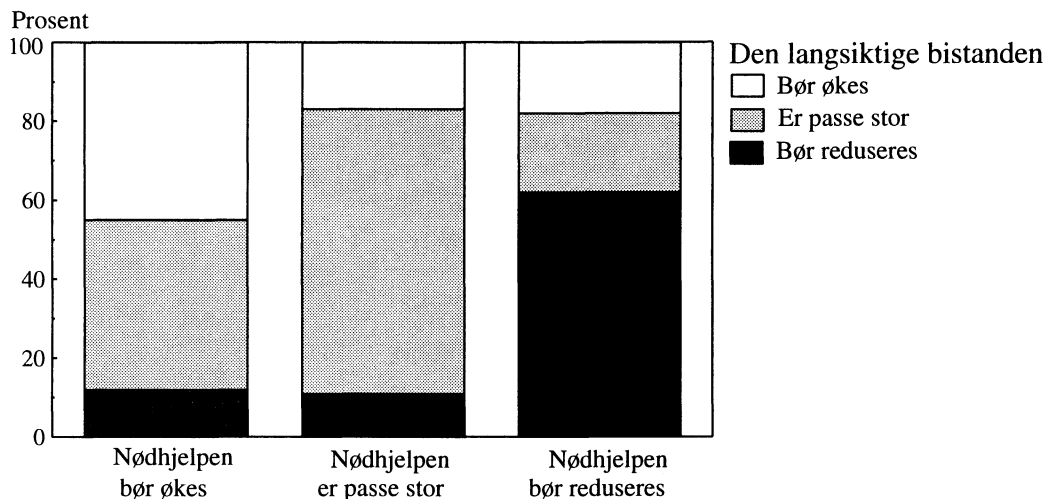
Holdning til nødhjelpens størrelse.

Holdning til den langsiktige bistandens størrelse.

Holdning til størrelsen på det norske bidraget til nødhjelp blant dem som mener at den langsiktige bistanden bør økes, at den er er passe stor og blant dem som mener den bør reduseres.

Det er små forskjeller mellom holdningen til nødhjelpens og den langsiktige bistandens størrelse. Ca. 50 prosent mener at bidraget til langsiktig bistand er passe stort. Noen flere mener at bidraget til nødhjelp er passe stort. Omtrent hver femte person mener at nødhjelpens størrelse bør økes. Omtrent like mange vil øke den langsiktige bistanden. Det er færre som vil redusere nødhjelpen enn den langsiktige bistanden.

De grupper som i størst grad er for u-hjelp, er også i større grad enn andre for økt nødhjelp og økt langsiktig bistand; de yngre, de med høy utdanning, folk i tettbygde strøk og SV-sympatisører. Både de som har hatt opphold i u-land og de som kjenner noen fra u-land, ønsker i større grad enn andre å øke nødhjelpens og den langsiktige bistandens størrelse.

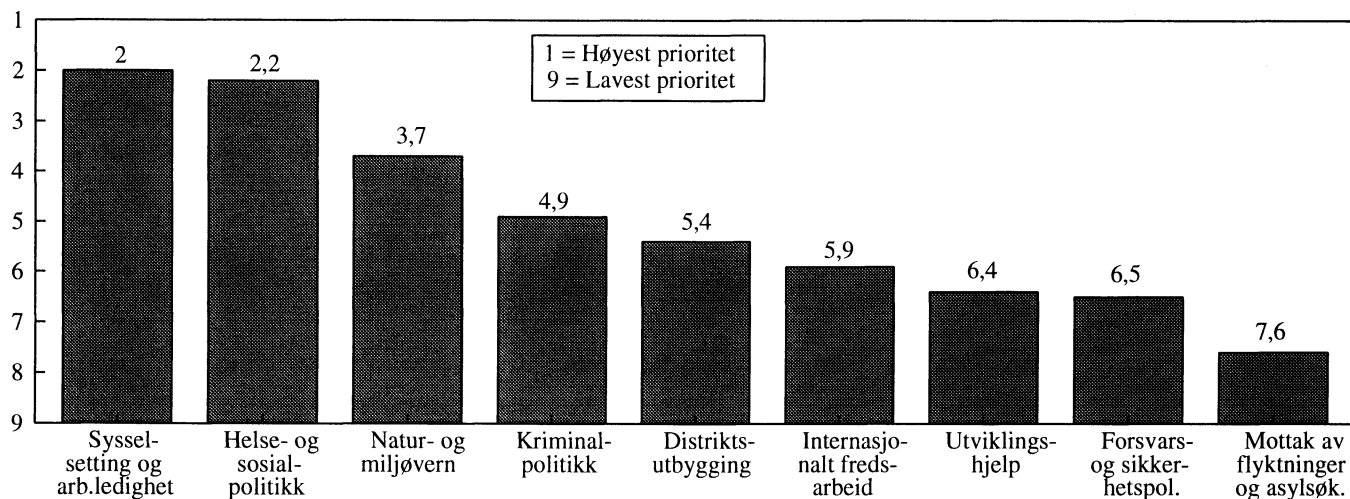
Det er en klar sammenheng mellom holdning til nødhjelpens og den langsiktige bistandens størrelse, men på ingen måte fullstendig sammenfall. Blant dem som mener nødhjelpen bør økes, er det under halvparten som mener at den langsiktige bistanden bør økes. Nesten hver femte person som ønsker å redusere nødhjelpen, vil øke den langsiktige bistanden.

Ulike befolkningsgruppers syn på nødhjelpen og den langsiktige bistandens størrelse. Prosent

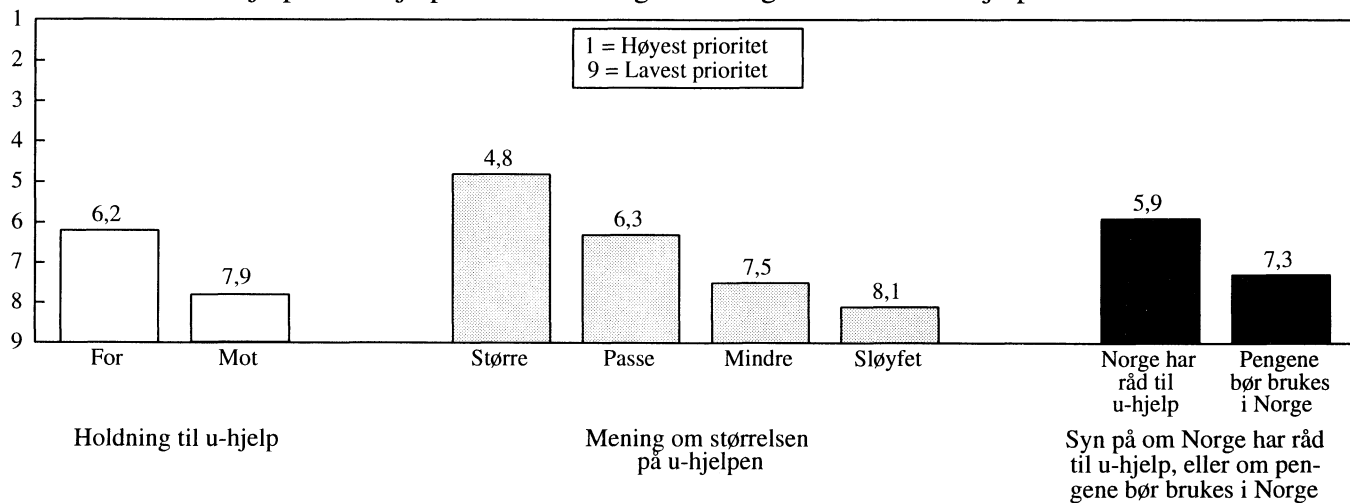
	Bidrag til nødhjelp					Bidrag til langsiktig bistand					Tallet på personer som svarte
	Økes	Passe stort	Redu-seres	Ingen mening	I alt	Økes	Passe stort	Redu-seres	Ingen mening	I alt	
ALLE	23	57	8	12	100	20	48	14	18	100	1667
KJØNN											
Mann	22	58	9	11	100	19	51	14	15	100	871
Kvinne	23	57	7	13	100	22	45	13	20	100	796
ALDER											
16-24 år	33	48	8	10	100	32	42	9	17	100	263
25-44 år	24	58	7	10	100	24	46	13	16	100	674
45-66 år	18	62	7	13	100	14	55	14	17	100	504
67-79 år	17	57	12	14	100	11	48	19	22	100	217
YRKESSTATUS											
Arbeidere	18	61	11	10	100	11	55	18	17	100	266
Funksjonær, lavere nivå ...	21	61	6	12	100	16	54	12	17	100	169
Funksjonær, høyere nivå ...	28	55	6	11	100	29	45	10	16	100	454
Selvstendige	16	67	7	11	100	17	49	18	17	100	151
Skoleelev, student	37	48	5	10	100	38	44	5	13	100	130
Pensjonist	19	61	9	11	100	13	49	16	22	100	167
Hjemmearbeidende	18	56	10	17	100	16	47	16	21	100	284
Andre ikke yrkesaktive ...	30	46	11	13	100	30	43	11	15	100	46
UTDANNING											
Ungdomskolenivå	18	57	11	14	100	13	50	16	21	100	437
Gymnasnivå	20	61	8	11	100	17	52	14	17	100	843
Universitet/høgskole nivå 1	33	49	6	12	100	34	40	15	12	100	156
Universitet/høgskole nivå 2+	37	50	4	10	100	42	37	6	15	100	171
HUSHOLDNINGSINNTEKT											
Under 100 000 -	25	52	11	12	100	25	41	18	16	100	130
100 000 - 199 999	18	57	12	13	100	14	44	19	23	100	272
200 000 - 299 999	25	57	8	11	100	21	48	12	19	100	300
300 000 - 399 999	24	65	5	7	100	20	56	11	13	100	307
400 000 eller mer	24	58	8	10	100	26	50	11	13	100	418
LANDSDEL											
Akershus og Oslo	26	54	7	13	100	23	45	16	16	100	322
Østlandet ellers	20	60	9	11	100	20	49	14	17	100	483
Agder og Rogaland	22	58	9	11	100	20	48	13	20	100	246
Vestlandet	26	54	7	12	100	19	50	15	16	100	300
Trøndelag	21	57	8	14	100	23	46	9	22	100	159
Nord-Norge	20	62	7	11	100	17	56	11	16	100	157
BOSTEDSSTRØK											
Spredtbygd	17	66	8	9	100	17	53	14	16	100	370
Tettbygd, under 20 000 ...	22	56	9	14	100	19	49	14	18	100	719
Tettbygd, 20 000-99 999 ...	27	58	7	8	100	29	44	10	17	100	236
Tettbygd, 100 000 el. fl. ...	29	51	6	13	100	22	44	15	18	100	329
PARTISYMPATI											
Sosialistisk venstreparti .	40	48	3	10	100	36	43	7	15	100	200
Arbeiderpartiet	21	60	8	11	100	18	55	10	16	100	353
Venstre	31	57	2	10	100	31	43	4	22	100	49
Kristelig folkeparti	20	61	7	13	100	26	51	10	13	100	61
Senterpartiet	20	63	9	8	100	16	49	19	16	100	195
Høyre	23	63	7	7	100	19	51	18	11	100	255
Fremskrittspartiet	16	54	22	8	100	10	44	36	10	100	50
KONTAKT MED U-LAND											
Vært i u-land siste 10 år .	26	58	3	14	100	30	44	9	17	100	66
Ikke vært i u-land s. 10 år	23	57	8	12	100	20	49	14	18	100	1601
Kjenner noen fra et u-land	33	50	7	10	100	31	43	11	15	100	600
Kjenner ingen fra u-land ..	17	61	9	13	100	15	51	15	19	100	1067
Holdning til U-HJELP											
For	25	59	5	11	100	24	51	8	17	100	1412
Mot	10	51	25	15	100	2	32	50	15	100	177

Hvilke oppgaver bør statlige myndigheter prioritere?

Gjennomsnittlig rangering av hvilke oppgaver statlige myndigheter bør prioritere.

Rangering av hvor høyt utviklingshjelp bør prioriteres, etter holdning til u-hjelp, til u-hjelpens størrelse og om Norge har råd til u-hjelp.

Blant ni forskjellige oppgaver er sysselsetting og arbeidsledighet den flest nordmenn mener at statlige myndigheter bør prioritere høyest. Dernext følger helse- og sosialpolitikk og natur- og miljøvern. Utviklingshjelp er tredje sist av de ni oppgavene, bare etterfulgt av forsvars- og sikkerhetspolitikk og mottak av flyktninger og asylsøkere.

Det er små forskjeller i rangeringen av disse oppgavene blant de ulike gruppene av befolkningen. Likevel blir utviklingshjelp rangert noe høyere blant de unge, skoleelever/studenter og folk med høy utdanning, enn blant andre grupper. De som støtter Kr.f., Venstre og SV, og de som har vært i u-land eller kjenner noen fra disse landene, gir også utviklingshjelp noe høyere rangering enn andre.

Det er en tydelig sammenheng mellom rangering av u-hjelpen og holdning til u-hjelp, til u-hjelpens størrelse og synet på om Norge har råd til u-hjelp. De som er positive til u-hjelp, plasserer den adskillig høyere opp på statens prioriteringsliste enn andre.

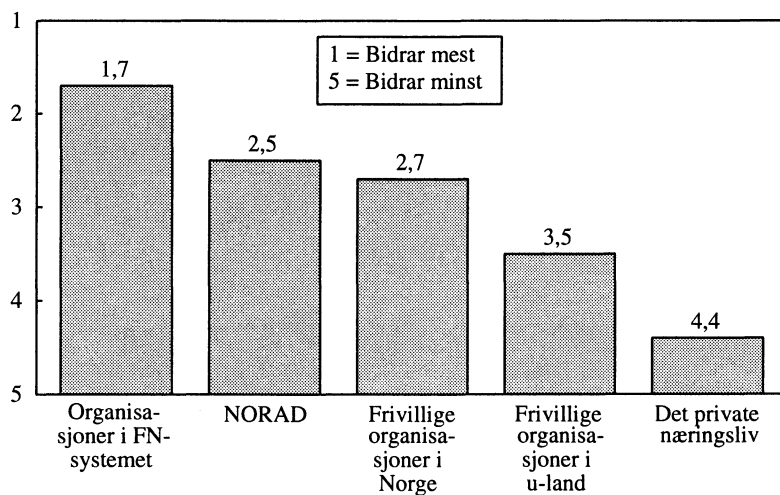
Ulike befolkningsgruppers holdning til hvilke oppgaver de mener statlige myndigheter bør prioritere høyest. Skala fra 1 (høyest prioritet) til 9 (lavest prioritet).

	Distrikts- utbyg- ging	Helse- og sosi- alpoli- tikk	Natur- og miljø- vern	Syssel- setting og arb.- ledighet	Utvik- lings- hjelp	Mottak av flykt- ninger og asylsøk.	Krimi- nal- poli- tikk	Forsvars- og sikker- hetspoli- tikk	Internasjonal- freds- arbeid
ALLE	5.4	2.2	3.7	2.0	6.4	7.6	4.9	6.5	5.9
KJØNN									
Mann	5.1	2.4	3.8	2.1	6.5	7.7	4.8	6.3	6.0
Kvinne	5.7	2.0	3.6	2.0	6.4	7.5	5.0	6.8	5.8
ALDER									
16-24 år	6.4	2.7	3.4	2.1	5.9	7.3	5.3	6.6	5.4
25-44 år	5.5	2.2	3.6	2.0	6.4	7.5	4.9	6.8	6.0
45-66 år	4.8	2.1	3.9	2.1	6.7	7.9	4.8	6.3	6.0
67-79 år	4.9	2.0	4.2	2.1	6.7	8.0	4.5	5.9	5.9
YRKESSTATUS									
Arbeidere	4.8	2.3	3.9	2.0	6.8	7.9	4.5	6.5	6.3
Funksjonær, lavere nivå ...	5.7	1.9	3.5	1.9	6.7	7.8	4.9	6.4	6.0
Funksjonær, høyere nivå ...	5.7	2.3	3.5	2.1	6.2	7.3	5.2	6.8	5.9
Selvstendige	4.6	2.4	3.9	2.3	6.7	7.9	4.8	6.1	6.1
Skoleelev, student	6.3	2.7	3.5	2.0	5.7	7.2	5.6	6.7	5.3
Pensjonist	5.0	2.3	4.1	1.9	6.6	7.8	4.4	6.4	6.0
Hjemmearbeidende	5.3	2.0	3.9	2.1	6.6	7.7	4.7	6.3	5.8
Andre ikke yrkesaktive	5.4	2.1	4.1	1.8	6.3	7.5	4.7	6.7	6.0
UTDANNING									
Ungdomskolenivå	5.1	2.0	3.8	2.1	6.6	7.9	4.8	6.2	6.0
Gymnasnivå	5.2	2.2	3.8	2.0	6.6	7.8	4.7	6.5	6.0
Universitet/høgskole nivå 1	5.7	2.3	3.6	2.1	6.1	7.3	5.2	6.7	5.7
Universitet/høgsk. nivå 2+	6.0	2.6	3.3	2.1	5.9	6.9	5.5	6.9	5.7
HUSHOLDNINGSINNTEKT									
Under 100 000 -	5.4	2.2	3.6	2.3	6.3	7.5	5.1	6.6	5.3
100 000 - 199 999	5.2	2.1	3.9	2.0	6.7	7.9	4.7	6.4	5.9
200 000 - 299 999	5.2	2.2	3.7	2.0	6.5	7.8	4.8	6.6	5.9
300 000 - 399 999	5.2	2.2	3.6	2.0	6.5	7.5	4.9	6.6	6.1
400 000 eller mer	5.7	2.3	3.7	2.0	6.3	7.5	4.9	6.5	6.0
LANDSDEL									
Akershus og Oslo	6.1	2.2	3.6	2.1	6.3	7.4	4.6	6.6	5.8
Østlandet ellers	5.4	2.2	3.6	2.0	6.5	7.9	4.8	6.4	6.0
Agder og Rogaland.....	5.8	2.1	3.9	2.1	6.1	7.6	4.9	6.3	5.8
Vestlandet	4.9	2.2	4.0	2.0	6.5	7.7	5.0	6.4	5.9
Trøndelag	5.0	2.2	3.6	1.8	6.4	7.5	5.2	7.0	5.9
Nord-Norge	4.4	2.5	3.9	2.3	6.6	7.5	5.0	6.6	6.0
BOSTEDSSTRØK									
Spredtbygd	4.6	2.3	3.9	2.1	6.6	7.7	4.9	6.5	5.9
Tettbygd, under 20 000 ...	5.2	2.2	3.7	2.0	6.6	7.7	4.9	6.5	6.0
Tettbygd, 20 000-99 999 ...	6.0	2.2	3.6	2.0	6.1	7.6	5.0	6.3	5.9
Tettbygd, 100 000 el. fl. .	6.1	2.1	3.7	2.1	6.2	7.4	4.7	6.6	5.8
PARTISYMPATI									
Sosialistisk venstreparti .	5.4	2.4	3.2	2.2	6.1	7.1	5.6	7.5	5.5
Arbeiderpartiet	5.4	2.1	3.9	2.0	6.5	7.6	4.9	6.6	5.8
Venstre	6.0	2.2	3.1	2.1	6.0	7.2	5.4	7.3	5.7
Kristelig folkeparti	6.0	2.1	3.3	2.2	5.8	6.9	5.2	6.7	6.3
Senterpartiet	4.5	2.4	3.9	2.0	6.6	7.9	5.2	6.3	6.0
Høyre	5.7	2.3	4.1	1.9	6.6	7.9	4.4	5.7	6.2
Fremskrittspartiet	5.5	2.1	3.9	2.1	7.1	8.4	4.1	5.6	6.0
KONTAKT MED U-LAND									
Vært i u-land siste 10 år .	5.4	2.3	3.9	1.9	6.1	7.5	5.1	6.8	5.5
Ikke vært i u-land s. 10 år	5.3	2.2	3.7	2.1	6.4	7.6	4.9	6.5	5.9
Kjenner noen fra et u-land	5.7	2.3	3.5	2.1	6.1	7.2	5.2	6.8	5.8
Kjenner ingen fra u-land ..	5.1	2.2	3.9	2.0	6.6	7.9	4.7	6.3	6.0
HOLDNING TIL U-HJELP									
For	5.5	2.3	3.7	2.0	6.2	7.5	5.0	6.7	5.9
Mot	4.6	1.8	4.1	2.1	7.9	8.4	4.2	5.6	6.0

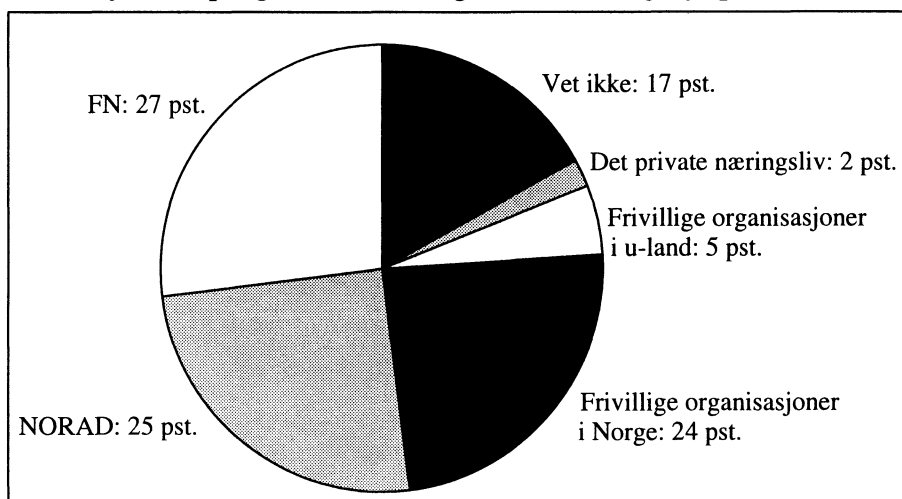

Hvilke organisasjoner bidrar mest til vekst i u-land?

Gjennomsnittlig rangering av hvilke organisasjoner som bidrar mest til vekst i utviklingsland.

Holdning til hvilke organisasjoner som mest effektivt kan nytte de pengene som bevilges til utviklingshjelp. 1990.

Ifølge folks oppfatning er det organisasjoner i FN-systemet som bidrar mest til vekst i utviklingsland. NORAD og frivillige organisasjoner i Norge rangeres deretter, mens det private næringsliv rangeres lavest.

Det er svært samstemt oppfatning om rangeringen av organisasjonene, uansett befolkningsgruppe. De eneste avvikene er de eldre som rangerer frivillige organisasjoner i Norge noe høyere enn det de yngre gjør. KrF-sympatisører rangerer også denne type organisasjoner høyere enn tilhengere av andre partier.

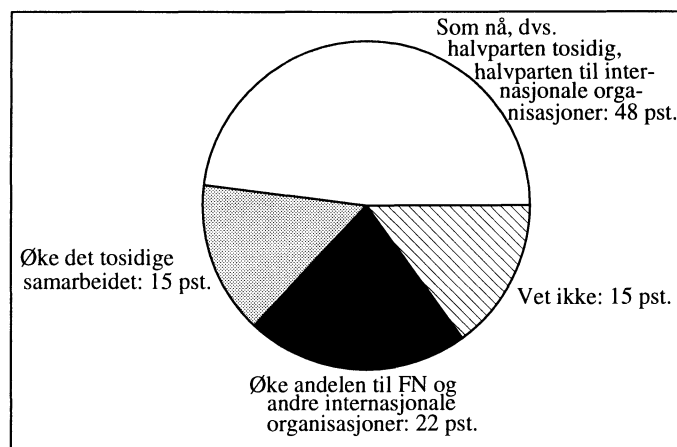
Spørsmålet om dette temaet ble stilt noe annerledes i 1990 enn i 1993, og svarene er ikke helt sammenlignbare. Svarene i de to undersøkelsene viser likevel at rangeringen mellom de ulike typer organisasjoner er sammenfallende. Derimot skiller FN seg klarere ut som viktigste organisasjon i folks øyne i 1993 enn i 1990.

Ulike befolkningsgruppers mening om hvilke typer organisasjoner som er engasjert i utviklingsland som bidrar mest til vekst i disse landene. Skala fra 1 (bidrar mest) til 5 (bidrar minst).

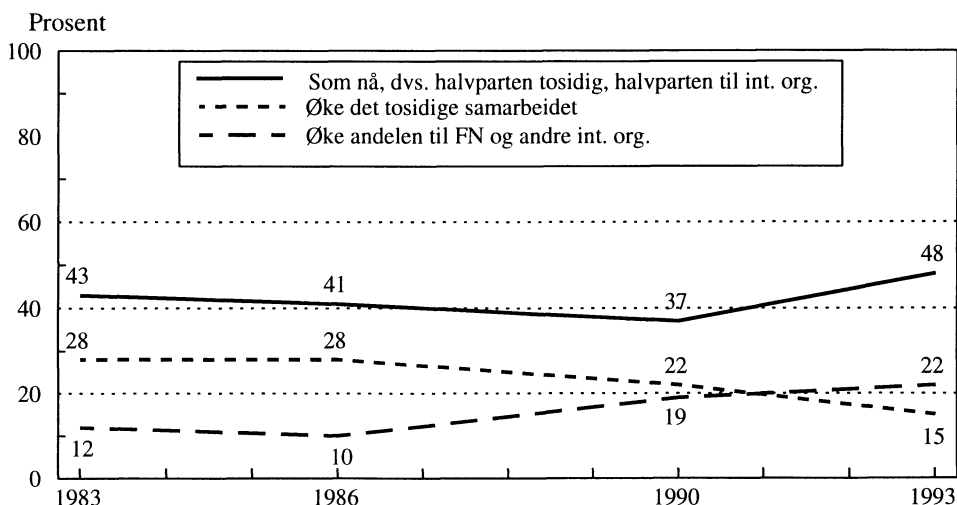
	Frivillige organisasjoner i Norge	Organisasjoner i FN-systemet	NORAD	Frivillige organisasjoner i utviklingslandet	Det private næringsliv
ALLE	2.7	1.7	2.5	3.5	4.4
KJØNN					
Mann	2.7	1.8	2.5	3.5	4.4
Kvinne	2.7	1.6	2.4	3.5	4.5
ALDER					
16-24 år	2.9	1.6	2.5	3.5	4.4
25-44 år	2.8	1.7	2.4	3.5	4.5
45-66 år	2.6	1.7	2.5	3.6	4.4
67-79 år	2.3	1.9	2.7	3.6	4.2
YRKESSTATUS					
Arbeidere	2.8	1.7	2.3	3.7	4.4
Funksjonær, lavere nivå ...	2.6	1.7	2.3	3.7	4.5
Funksjonær, høyere nivå ...	2.8	1.7	2.5	3.4	4.5
Selvstendige	2.5	1.9	2.7	3.4	4.4
Skoleelev, student	3.1	1.5	2.4	3.4	4.5
Pensjonist	2.6	1.8	2.5	3.5	4.3
Hjemmearbeidende	2.5	1.7	2.6	3.5	4.4
Andre ikke yrkesaktive	2.9	1.6	2.1	4.0	4.2
UTDANNING					
Ungdomskolenivå	2.6	1.7	2.6	3.6	4.3
Gymnasnivå	2.8	1.7	2.4	3.6	4.5
Universitet/høgskole nivå 1	2.6	1.8	2.5	3.4	4.5
Universitet/høgskole nivå 2+	2.8	1.7	2.5	3.5	4.4
HUSHOLDNINGSINNTekt					
Under 100 000 -	2.7	1.6	2.5	3.5	4.4
100 000 - 199 999	2.7	1.7	2.4	3.5	4.4
200 000 - 299 999	2.7	1.7	2.4	3.6	4.5
300 000 - 399 999	2.7	1.7	2.5	3.6	4.4
400 000 eller mer	2.7	1.8	2.5	3.5	4.5
LANDSDEL					
Akershus og Oslo	2.8	1.6	2.5	3.7	4.3
Østlandet ellers	2.7	1.7	2.4	3.5	4.5
Agder og Rogaland	2.5	1.8	2.6	3.4	4.4
Vestlandet	2.6	1.7	2.5	3.6	4.4
Trøndelag	2.8	1.5	2.3	3.5	4.6
Nord-Norge	2.9	1.8	2.4	3.4	4.4
BOSTEDSSTRØK					
Spredtbygd	2.7	1.7	2.5	3.5	4.4
Tettbygd, under 20 000	2.7	1.7	2.4	3.6	4.5
Tettbygd, 20 000-99 999 ...	2.7	1.8	2.5	3.4	4.4
Tettbygd, 100 000 el. fl. ..	2.7	1.7	2.5	3.5	4.4
PARTISYMPATI					
Sosialistisk venstreparti .	2.8	1.7	2.4	3.4	4.6
Arbeiderpartiet	2.8	1.6	2.4	3.7	4.4
Venstre	2.7	1.8	2.6	3.3	4.6
Kristelig folkeparti	2.0	2.2	2.5	3.8	4.4
Senterpartiet	2.6	1.7	2.6	3.4	4.5
Høyre	2.7	1.7	2.6	3.5	4.3
Fremskrittspartiet	3.0	1.7	2.5	3.4	4.1
KONTAKT MED U-LAND					
Vært i u-land siste 10 år ..	2.6	2.1	2.3	3.2	4.6
Ikke vært i u-land s. 10 år	2.7	1.7	2.5	3.5	4.4
Kjenner noen fra et u-land .	2.7	1.8	2.5	3.4	4.4
Kjenner ingen fra u-land ...	2.7	1.7	2.4	3.6	4.4
HOLDNING TIL U-HJELP					
For	2.7	1.7	2.4	3.5	4.5
Mot	2.6	1.9	2.8	3.5	4.0

Hvordan bør u-hjelpen fordeles?

Holdning til hvordan u-hjelpen bør fordeles.

Holdning til hvordan u-hjelpen bør fordeles, 1983-1993.

Nesten 50 prosent mener at utviklingshjelpen bør fordeles som nå, dvs. halvparten tosidig og halvparten til internasjonale organisasjoner. Omtrent hver femte person mener at vi bør øke andelen til FN og andre internasjonale organisasjoner, mens 15 prosent ønsker å øke det tosidige samarbeidet. Like mange er usikre på hva de skal svare.

Unge er mer tilhengere av å øke det tosidige samarbeidet enn det eldre menneskene er. Den samme holdningen har også skoleelever/studenter i forhold til andre, de med høy utdanning, sympatisører av KrF og SV, og personer som enten har vært i u-land eller kjenner noen derifra. Frp-tilhengerne støtter i minst grad den nåværende politikken på dette området. Høyre-sympatisørene er de som i størst grad ønsker å øke andelen til FN og andre internasjonale organisasjoner.

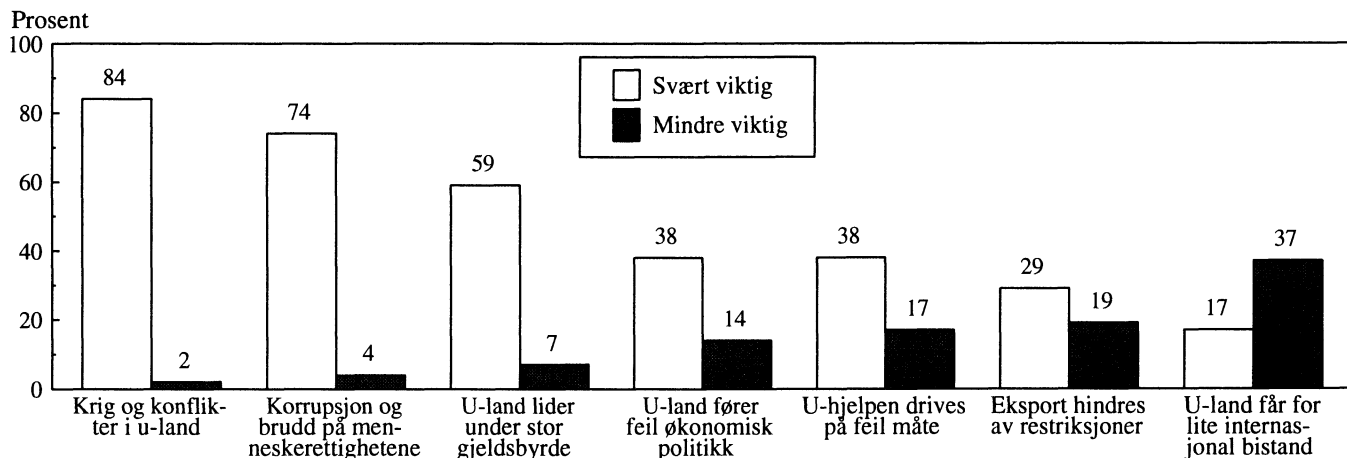
I perioden fra 1983 til 1993 har det vært en nokså klar nedgang i andelen personer som ønsker å øke støtten til det tosidige samarbeidet. Derimot har det vært en økning i andelen som ønsker å øke støtten til FN og andre internasjonale organisasjoner. Den nåværende fordelingspolitikken har sterkere støtte i dag enn tidligere i denne perioden.

Ulike befolkningsgruppers holdning til hvordan utviklingshjelpen bør fordeles. Prosent

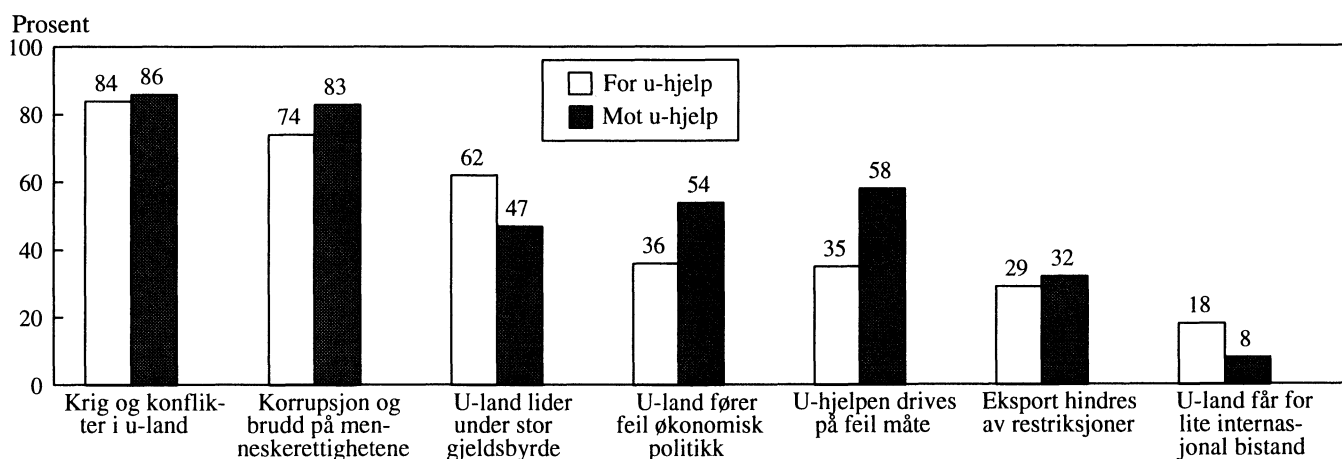
	Som nå, dvs. halvparten tosidig, halvparten til inter- nasjonale organisasj.	Bør øke det to- sidige samar- beidet	Bør øke andelen til FN og andre internasjo- nale orga- nisasjoner	Usikker, vet ikke	I alt
ALLE	48	15	22	15	100
KJØNN					
Mann	48	15	26	11	100
Kvinne	48	15	19	18	100
ALDER					
16-24 år	46	21	24	10	100
25-44 år	50	16	22	12	100
45-66 år	48	12	24	16	100
67-79 år	46	11	19	24	100
YRKESSTATUS					
Arbeidere	49	12	26	14	100
Funksjonær, lavere nivå ...	54	11	23	13	100
Funksjonær, høyere nivå ...	49	18	22	11	100
Selvstendige	48	13	21	17	100
Skoleelev, student	48	22	23	6	100
Pensjonist	52	14	19	15	100
Hjemmearbeidende	40	14	20	26	100
Andre ikke yrkesaktive	49	12	29	10	100
UTDANNING					
Ungdomskolenivå	46	12	21	21	100
Gymnasnivå	50	14	23	13	100
Universitet/høgskole nivå 1	43	24	22	11	100
Universitet/høgskole nivå 2+	52	19	21	9	100
HUSHOLDNINGSINNTEKT					
Under 100 000 -	47	15	19	19	100
100 000 - 199 999	46	12	26	17	100
200 000 - 299 999	49	13	25	12	100
300 000 - 399 999	54	15	18	13	100
400 000 eller mer	50	18	22	10	100
LANDSDEL					
Akershus og Oslo	46	16	23	15	100
Østlandet ellers	49	13	23	14	100
Agder og Rogaland.....	48	18	20	14	100
Vestlandet	47	16	23	14	100
Trøndelag	54	13	21	12	100
Nord-Norge	45	16	21	19	100
BOSTEDSSTRØK					
Spredtbygd	49	12	22	16	100
Tettbygd, under 20 000	49	14	22	16	100
Tettbygd, 20 000-99 999 ...	45	19	24	11	100
Tettbygd,100 000 el. fl. ...	47	17	22	14	100
PARTISYMPATI					
Sosialistisk venstreparti .	46	20	27	7	100
Arbeiderpartiet	55	12	20	14	100
Venstre	48	18	20	14	100
Kristelig folkeparti	47	24	17	11	100
Senterpartiet	51	15	18	16	100
Høyre	43	14	31	11	100
Fremskrittspartiet	38	13	29	20	100
KONTAKT MED ULAND					
Vært i u-land siste 10 år ..	51	19	21	10	100
Ikke vært i u-land s. 10 år	48	15	22	15	100
Kjenner noen fra et u-land .	46	21	22	11	100
Kjenner ingen fra u-land ...	49	11	23	17	100
HOLDNING TIL U-HJELP					
For	51	16	21	12	100
Mot	29	13	30	28	100

Hvorfor er det så vanskelig å få til vekst i utviklingsland?

Svært viktige og mindre viktige årsaker til at det er vanskelig å få til økonomisk og sosial vekst i u-land.

Årsaker som er svært viktige for at det er vanskelig å få til vekst i u-land, etter holdning til u-hjelp

Nordmenn mener at krig og konflikter i u-land er den viktigste årsaken til at det er så vanskelig å få til økonomisk og sosial vekst i utviklingslandene. Dernest følger korrupsjon og brudd på menneskerettighetene og stor gjeldsbyrde. De færreste mener at for lite internasjonal bistand er et svært viktig hinder for å få til vekst.

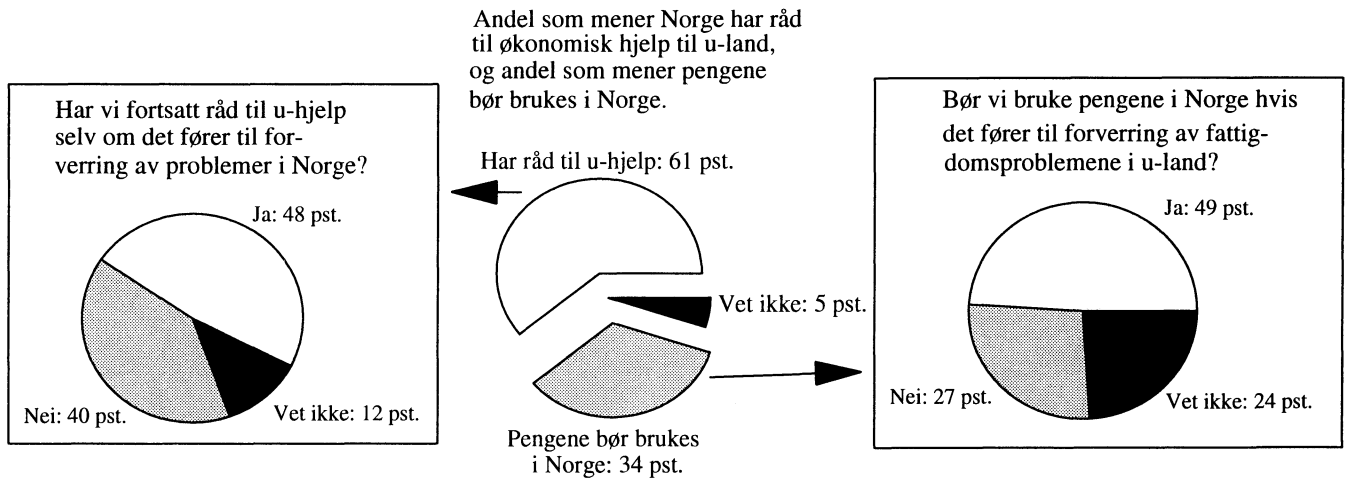
Det er temmelig stor likhet mellom ulike befolkningsgrupper når det gjelder hvilke faktorer som hindrer veksten i u-landene. Det som skiller seg klart ut er at SV-sympatisørene legger større vekt og Frp-sympatisørene minst vekt på at u-land lider under stor gjeldsbyrde. Det samme gjør de som har vært i u-land de løpet av de siste 10 åra.

De som er motstandere av u-hjelp skiller seg fra tilhengerne ved at de legger større vekt på at u-land fører feil økonomisk politikk og at utviklingshjelpen drives på feil måte. Tilhengerne av u-hjelp legger derimot større vekt på at stor gjeldsbyrde hindrer vekst i u-land. Begge disse gruppene er likevel enige om at krig og konflikter, korrupsjon og brudd på menneskerettighetene er viktigste årsaker til at det er så vanskelig å få til vekst i u-land.

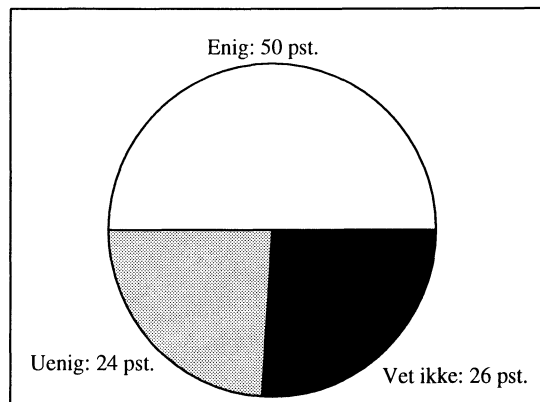
Ulike befolkningsgruppers holdning til hva som er svært viktig for at det er så vanskelig å få til økonomisk og sosial vekst i utviklingslandene. Prosent.

	U-land lider under stor gjeldsbyrde	Eksport hindres av restriksjoner	U-land fører feil økonomisk politikk	U-land får for lite intern. bistand	Utviklingshjelpen drives på feil måte	Krig og konflikter i u-land	Korrupsjon og brudd på menneskerettighet
ALLE	59	29	38	17	38	84	74
KJØNN							
Mann	63	33	41	17	37	84	74
Kvinne	55	25	35	17	39	84	76
ALDER							
16-24 år	63	32	32	15	33	80	63
25-44 år	59	27	37	15	37	85	76
45-66 år	58	29	39	19	40	84	79
67-79 år	58	33	44	19	40	83	76
YRKESSTATUS							
Arbeidere	53	33	43	19	40	86	81
Funksjonær, lavere nivå ...	55	27	37	18	37	84	83
Funksjonær, høyere nivå ...	65	26	34	15	34	84	72
Selvstendige	56	22	39	15	44	86	79
Skoleelev, student	71	26	29	17	37	81	53
Pensjonist	55	41	43	23	39	84	76
Hjemmearbeidende	59	30	40	15	39	82	75
Andre ikke yrkesaktive	57	31	43	20	29	78	63
UTDANNING							
Ungdomskolenivå	53	31	39	17	37	80	74
Gymnasnivå	59	28	40	17	39	86	79
Universitet/høgskole nivå 1	67	27	37	15	38	82	69
Universitet/høgskole nivå 2+	72	32	27	19	35	84	66
HUSHOLDNINGSINNTEKT							
Under 100 000 -	56	34	32	24	43	83	65
100 000 - 199 999	60	31	42	18	40	83	80
200 000 - 299 999	58	29	37	22	36	86	77
300 000 - 399 999	61	28	38	17	37	84	75
400 000 eller mer	60	26	35	14	37	86	73
LANDSDEL							
Akershus og Oslo	59	30	40	15	44	84	78
Østlandet ellers	57	29	38	18	35	84	75
Agder og Rogaland.....	61	32	40	17	38	87	75
Vestlandet	61	27	39	18	39	83	73
Trøndelag	61	25	29	15	26	87	74
Nord-Norge	59	32	36	19	41	80	67
BOSTEDSSTRØK							
Spredtbygd	56	31	32	18	35	82	74
Tettbygd, under 20 000	61	29	38	16	36	85	75
Tettbygd, 20 000-99 999 ...	59	30	43	19	42	85	74
Tettbygd, 100 000 el. fl. ...	60	26	39	16	40	82	75
PARTISYMPATI							
Sosialistisk venstreparti .	72	37	34	22	38	79	73
Arbeiderpartiet	58	31	38	22	30	84	74
Venstre	68	26	30	12	40	96	68
Kristelig folkeparti	57	29	40	20	33	83	79
Senterpartiet	60	32	36	21	40	88	78
Høyre	63	23	46	12	43	86	78
Fremskrittspartiet	40	25	44	9	44	93	80
KONTAKT MED ULAND							
Vært i u-land siste 10 år .	77	32	34	14	34	75	70
Ikke vært i u-land s. 10 år	59	29	38	17	38	84	75
Kjenner noen fra et u-land	69	35	39	18	42	83	72
Kjenner ingen fra u-land ..	54	26	37	16	35	84	76
HOLDNING TIL U-HJELP							
For	62	29	36	18	35	84	74
Mot	47	32	54	8	58	86	83

Har Norge råd til u-hjelp, eller bør vi bruke pengene her hjemme?

Vil det ha negativ virkning på miljøet og velferden i Norge dersom vi ikke klarer å bekjempe fattigdomsproblemene i u-land.

Mer enn 60 prosent mener at Norge har råd til å gi økonomisk hjelp til u-land, men 40 prosent av disse endrer standpunkt dersom dette fører til forverring av problemer i Norge. Omtrent hver tredje person mener i utgangspunktet at u-hjelpsmidlene heller bør brukes i Norge. Omtrent halvparten av dem opprettholder dette standpunktet selv om det skulle føre til forverring av fattigdomsproblemene i u-land.

50 % mener at det vil ha negativ virkning på miljøet og velferden i Norge dersom vi ikke klarer å bekjempe fattigdomsproblemene i u-land. Omtrent hver fjerde person er uenig i dette, og like mange vet ikke hva de skal svare på dette spørsmålet.

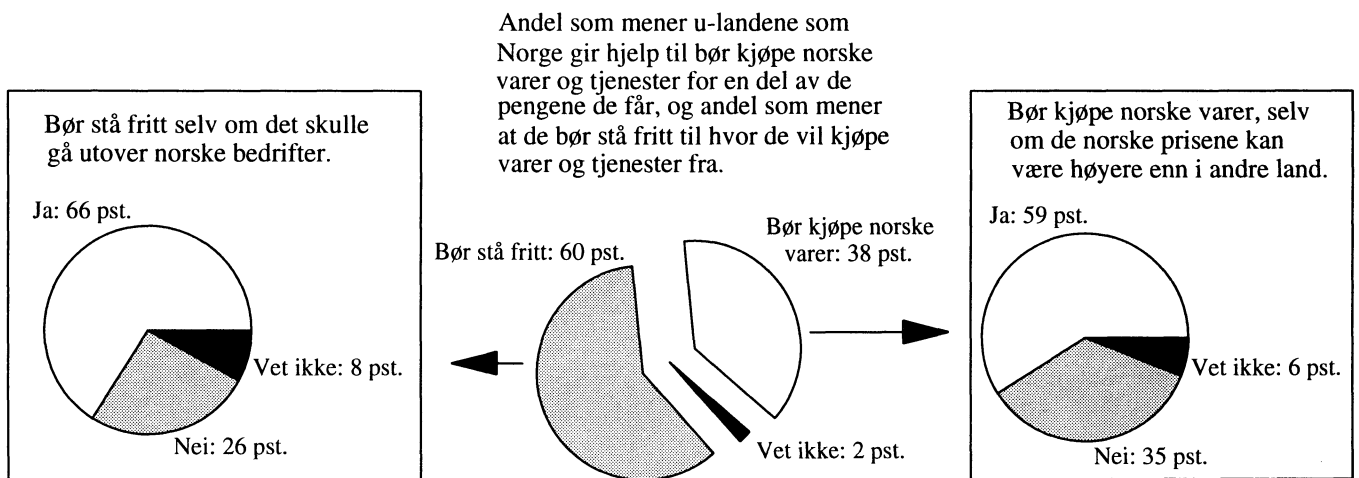
De som mener at u-hjelpsmidlene heller bør brukes i Norge er helst de eldre, arbeidere, pensjonister og andre ikke yrkesaktive, personer med lav inntekt og utdanning, de som støtter Frp og de som ikke kjenner noen fra u-land.

Ulike befolkningsgruppers syn på om vi har råd til økonomisk hjelp til u-land, eller om vi heller skal bruke pengene i Norge, og andel som er enig og uenig i at dersom vi ikke klarer å bekjempe fattigdomsproblemene i u-land vil det ha negativ virkning på miljøet og velferden i Norge. Prosent

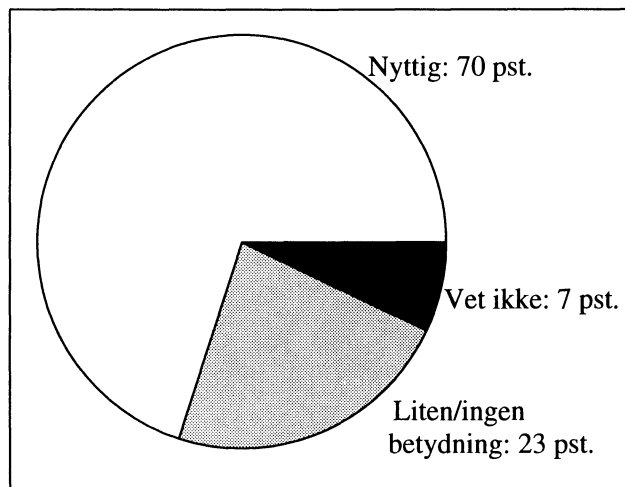
	Norge har råd til å gi u-hjelp	Pengene bør heller brukes i Norge	Vet ikke	I alt	Vil ha negativ virkning for Norge:			
					Enig	Uenig	Vet ikke	I alt
ALLE	61	33	5	100	50	24	26	100
KJØNN								
Mann	64	32	4	100	57	22	21	100
Kvinne	58	35	6	100	43	25	32	100
ALDER								
16-24 år	63	31	6	100	48	22	30	100
25-44 år	68	29	3	100	56	22	21	100
45-66 år	59	35	6	100	49	24	26	100
67-79 år	46	46	8	100	37	27	35	100
YRKESSTATUS								
Arbeider	52	42	6	100	45	27	28	100
Funksjonær, lavere nivå ...	60	34	6	100	44	24	32	100
Funksjonær, høyere nivå ...	78	19	2	100	63	20	17	100
Selvstendig	60	37	3	100	48	24	28	100
Skoleelev, student	70	23	7	100	53	19	28	100
Pensjonist	50	42	8	100	43	24	32	100
Hjemmearbeidende	48	43	8	100	41	28	31	100
Andre ikke yrkesaktive ...	51	47	2	100	53	18	29	100
UTDANNING								
Ungdomskolenivå	47	47	7	100	37	25	38	100
Gymnasnivå	59	35	6	100	49	26	26	100
Universitet/høgskole nivå 1	84	15	2	100	68	17	15	100
Universitet/høgskole nivå 2+	88	9	3	100	80	14	6	100
HUSHOLDNINGSIKNTTEKT								
Under 100 000 -	50	41	9	100	42	23	35	100
100 000 - 199 999	54	42	3	100	45	27	28	100
200 000 - 299 999	61	34	5	100	50	24	25	100
300 000 - 399 999	66	31	3	100	54	22	24	100
400 000 eller mer	72	24	5	100	59	24	17	100
LANDSDEL								
Akershus og Oslo	59	36	5	100	56	25	20	100
Østlandet ellers	58	37	4	100	48	25	27	100
Agder og Rogaland.....	66	30	4	100	49	23	28	100
Vestlandet	64	29	8	100	52	18	30	100
Trøndelag	61	34	5	100	48	25	27	100
Nord-Norge	64	32	4	100	45	28	27	100
BOSTEDSSTRØK								
Spredtbygd	54	39	7	100	48	21	31	100
Tettbygd, under 20 000	61	34	5	100	49	24	26	100
Tettbygd, 20 000-99 999 ...	67	29	4	100	48	27	25	100
Tettbygd, 100 000 el. fl. ...	65	30	5	100	56	22	22	100
PARTISYMPATI								
Sosialistisk venstreparti .	74	24	2	100	62	21	17	100
Arbeiderpartiet	62	32	5	100	54	24	22	100
Venstre	88	12	.	100	67	22	10	100
Kristelig folkeparti	76	13	11	100	54	14	31	100
Senterpartiet	57	38	5	100	48	25	27	100
Høyre	65	32	3	100	53	28	19	100
Fremskrittspartiet	29	67	4	100	31	36	33	100
KONTAKT MED U-LAND								
Vært i u-land siste 10 år .	77	19	4	100	62	25	14	100
Ikke vært i u-land s. 10 år	61	34	5	100	50	24	27	100
Kjenner noen fra et u-land	70	26	5	100	60	24	17	100
Kjenner ingen fra u-land ..	57	38	6	100	45	24	31	100
HOLDNING TIL U-HJELP								
For	71	23	6	100	55	21	24	100
Mot	6	93	1	100	26	42	32	100

Bør u-land kjøpe norske varer for u-hjelpen eller ikke?

Holdning til om det er nyttig for norske bedrifter å ha erfaring fra utviklingsland

Omtrent 40 prosent mener at u-land bør kjøpe norske varer for den hjelpen de får fra Norge, og omtrent 60 prosent av dem opprettholder dette standpunktet selv om de norske prisene kan være høyere enn i andre land. 60 prosent mener i utgangspunktet at u-land bør stå fritt til å kjøpe varer hvor de vil, og 2/3 av disse mener dette fremdeles selv om det skulle gå ut over norske bedrifter.

De som i størst grad er for at u-land bør kjøpe norske varer er menn, eldre personer, selvstendige, folk med lav utdanning, Senterparti-tilhengere og de som er negative til u-hjelp.

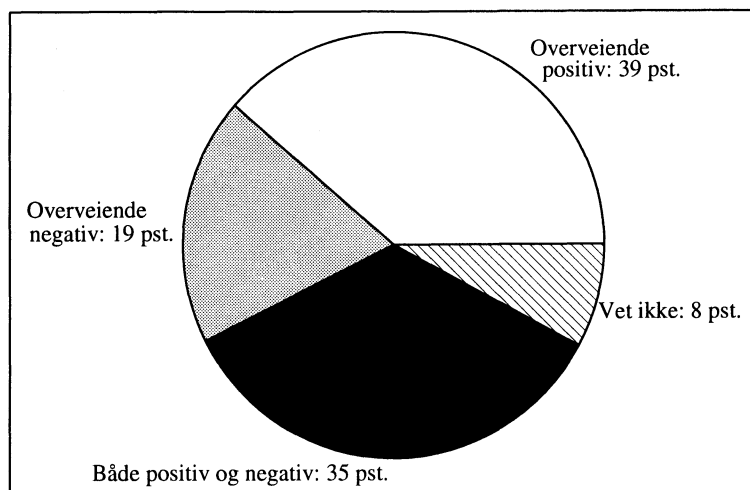
70 prosent mener at det er nyttig for norske bedrifter å ha erfaring fra utviklingsland. Når det gjelder dette spørsmålet er det ikke så store skiller mellom befolkningsgruppene, men folk med lav utdanning, Frp-tilhengere og de som er mot u-hjelp ser i mindre grad enn andre noen nytte av bedrifters erfaring fra u-land.

Ulike befolkningsgruppers syn på om u-land bør kjøpe norske varer for u-hjelpen eller stå fritt, og om det er nyttig for norske bedrifter å ha erfaring fra utviklingsland. Prosent.

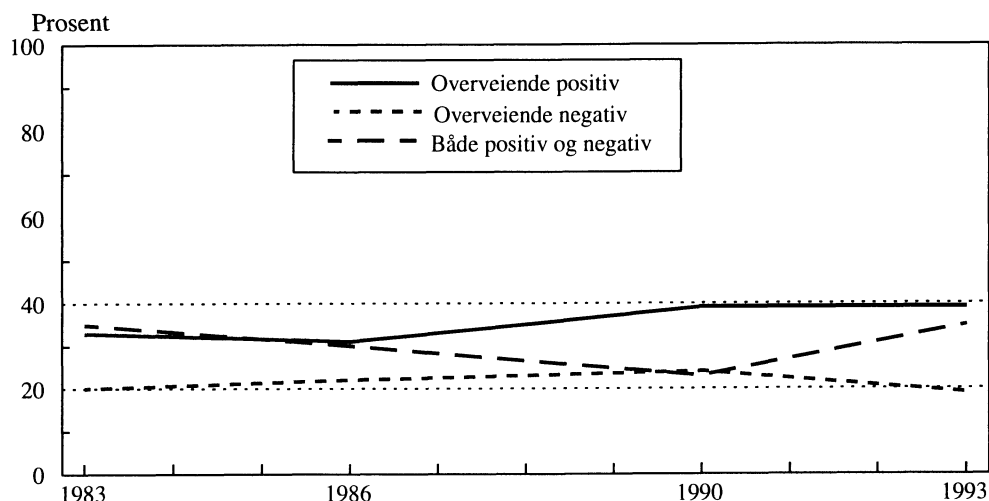
	Hvor bør u-land kjøpe:				Nytte for norske bedrifter:			
	Bør kjøpe norske varer	U-land bør stå fritt	Vet ikke	I alt	Nyttig	Liten/ingen betydning	Vet ikke	I alt
ALLE	38	60	2	100	70	23	7	100
KJØNN								
Mann	44	54	2	100	73	23	4	100
Kvinne	31	67	2	100	67	23	10	100
ALDER								
16-24 år	26	73	2	100	72	21	7	100
25-44 år	34	65	2	100	71	24	5	100
45-66 år	42	55	3	100	72	22	6	100
67-79 år	53	43	4	100	62	24	14	100
YRKESSTATUS								
Arbeidere	43	57	1	100	68	28	4	100
Funksjonær, lavere nivå ...	41	59	.	100	74	17	8	100
Funksjonær, høyere nivå ...	29	69	2	100	75	21	4	100
Selvstendige	49	48	2	100	72	25	2	100
Skoleelev, student	23	76	1	100	70	22	8	100
Pensjonist	44	51	5	100	63	27	9	100
Hjemmearbeidende	42	54	4	100	63	23	14	100
Andre ikke yrkesaktive ...	33	65	2	100	69	22	8	100
UTDANNING								
Ungdomskolenivå	42	54	4	100	64	23	13	100
Gymnasnivå	38	60	2	100	69	26	5	100
Universitet/høgskole nivå 1	34	65	1	100	80	17	3	100
Universitet/høgskole nivå 2+	26	72	2	100	80	15	5	100
HUSHOLDNINGSINNTEKT								
Under 100 000 -	36	61	3	100	69	19	12	100
100 000 - 199 999	38	60	2	100	67	25	8	100
200 000 - 299 999	38	60	2	100	70	25	5	100
300 000 - 399 999	35	64	1	100	74	23	4	100
400 000 eller mer	39	59	1	100	73	22	5	100
LANDSDEL								
Akershus og Oslo	38	59	3	100	71	22	7	100
Østlandet ellers	41	57	2	100	69	23	8	100
Agder og Rogaland	35	63	2	100	72	23	5	100
Vestlandet	37	61	2	100	70	23	6	100
Trøndelag	35	63	2	100	70	21	9	100
Nord-Norge	35	63	2	100	67	26	7	100
BOSTEDSSTRØK								
Spredtbygd	42	54	4	100	67	23	9	100
Tettbygd, under 20 000 ...	37	61	2	100	70	23	7	100
Tettbygd, 20 000-99 999 ...	35	64	1	100	73	24	3	100
Tettbygd, 100 000 el. fl. ...	37	61	2	100	72	22	6	100
PARTISYMPATI								
Sosialistisk venstreparti .	25	74	0	100	76	20	4	100
Arbeiderpartiet	41	58	1	100	68	26	6	100
Venstre	24	74	2	100	80	16	4	100
Kristelig folkeparti	33	66	1	100	77	19	4	100
Senterpartiet	48	49	3	100	72	21	8	100
Høyre	42	57	1	100	75	22	3	100
Fremskrittspartiet	35	62	4	100	51	40	9	100
KONTAKT MED U-LAND								
Vært i u-land siste 10 år ..	30	63	7	100	77	18	5	100
Ikke vært i u-land s. 10 år	38	60	2	100	70	23	7	100
Kjenner noen fra et u-land .	33	65	2	100	76	19	5	100
Kjenner ingen fra u-land ...	40	58	2	100	66	25	8	100
HOLDNING TIL U-HJELP								
For	35	63	2	100	73	21	6	100
Mot	53	45	3	100	55	36	9	100

Utenlandske selskapers betydning for u-land

Synet på om utenlandske selskapers virksomhet i u-land har positiv eller negativ virkning for disse landene

Synet på utenlandske selskapers virkning for u-land. 1983-1993

To av fem mener at utenlandske selskapers virksomhet i u-land har en overveiende positiv virkning for disse landene. En av fem mener at de har en overveiende negativ virkning. Omtrent en av tre mener at disse selskapene både har en positiv og en negativ virkning.

De som sympatiserer med Høyre og Frp har den mest positive holdningen til de utenlandske selskapers virksomhet. SV- og Venstre-sympatisørene mener derimot i større grad at disse selskapene har en overveiende negativ virkning. Denne holdningen øker dessuten med økende utdanning.

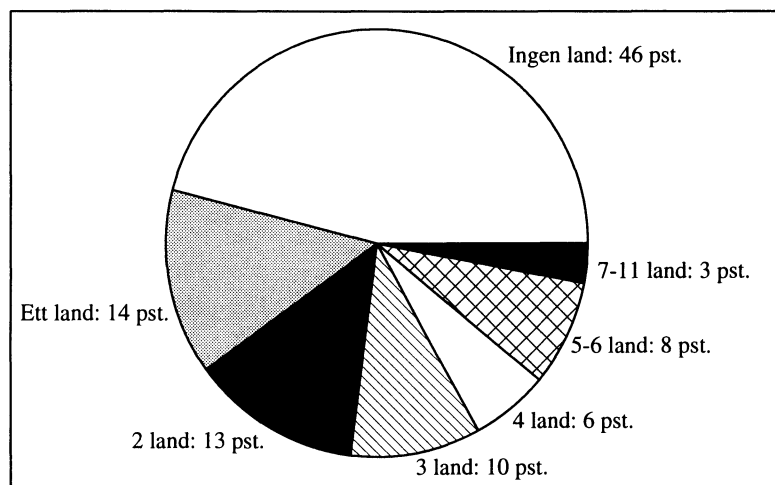
Det har vært relativt små forandringer i synet på utenlandske selskapers virkning for u-land i løpet av de siste ti åra. Andelen som mener at de utenlandske selskapene har en overveiende positiv virkning, er likevel noe større på 90-tallet enn den var på 80-tallet.

Ulike befolkningsgruppers syn på om utenlandske selskapers virksomhet i u-land har positiv eller negativ virkning for disse landene. Prosent.

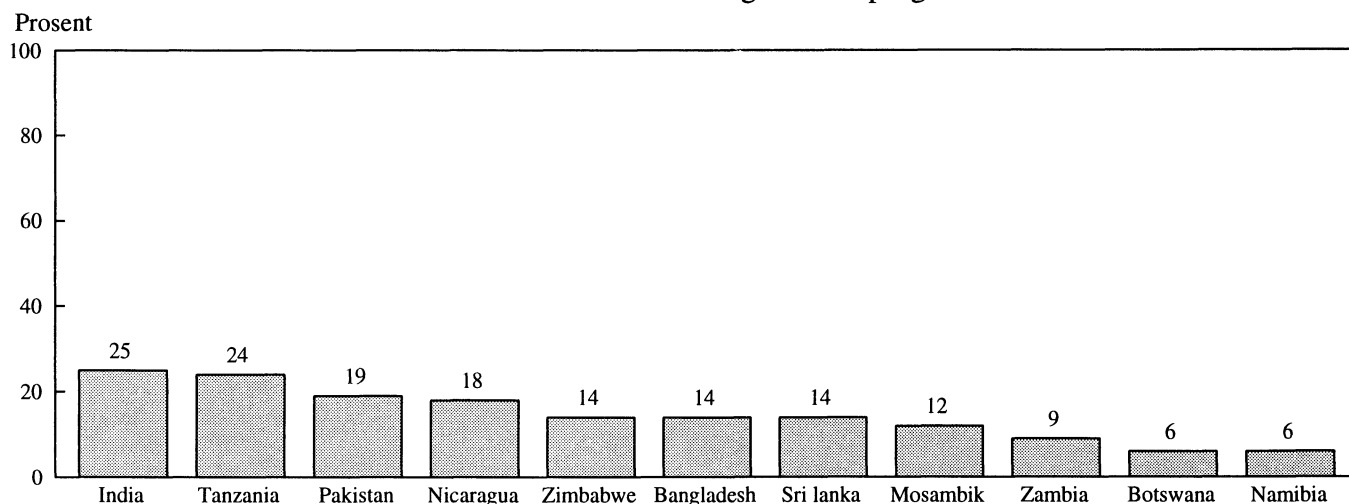
	Over- veiende positiv	Over- veiende negativ	Begge deler	Vet ikke	I alt	Tallet på personer som svarte
ALLE	39	19	35	8	100	1809
KJØNN						
Mann	40	20	34	6	100	949
Kvinne	37	17	36	10	100	860
ALDER						
16-24 år	35	22	35	9	100	281
25-44 år	39	20	35	6	100	732
45-66 år	40	15	36	9	100	541
67-79 år	38	17	32	13	100	246
YRKESSTATUS						
Arbeidere	41	21	33	6	100	286
Funksjonær, lavere nivå ...	42	14	33	11	100	179
Funksjonær, høyere nivå ...	38	20	37	5	100	502
Selvstendige	39	17	36	9	100	163
Skoleelev, student	32	27	34	6	100	139
Pensjonist	39	17	34	10	100	180
Hjemmearbeidende	38	14	35	13	100	311
Andre ikke yrkesaktive	45	24	20	10	100	49
UTDANNING						
Ungdomskolenivå	34	18	33	14	100	482
Gymnasnivå	42	17	34	7	100	907
Universitet/høgskole nivå 1	35	21	39	5	100	171
Universitet/høgskole nivå 2+	34	26	36	4	100	189
HUSHOLDNINGSINNTEKT						
Under 100 000 -	29	19	41	11	100	143
100 000 - 199 999	38	19	34	8	100	296
200 000 - 299 999	41	17	34	8	100	314
300 000 - 399 999	42	19	34	5	100	334
400 000 eller mer	41	20	33	6	100	464
LANDSDEL						
Akershus og Oslo	38	19	35	8	100	358
Østlandet ellers	40	17	35	8	100	517
Agder og Rogaland.....	41	15	35	9	100	265
Vestlandet	37	20	37	5	100	332
Trøndelag	33	24	34	10	100	163
Nord-Norge	41	22	26	11	100	174
BOSTEDSSTRØK						
Spredtbygd	36	16	38	10	100	394
Tettbygd, under 20 000	37	19	35	8	100	758
Tettbygd, 20 000-99 999 ...	43	20	30	7	100	266
Tettbygd,100 000 el. fl. ..	40	20	33	8	100	372
PARTISYMPATI						
Sosialistisk venstreparti .	30	33	31	6	100	219
Arbeiderpartiet	39	20	32	9	100	388
Venstre	30	34	34	2	100	50
Kristelig folkeparti	44	13	36	7	100	70
Senterpartiet	34	20	39	7	100	204
Høyre	50	13	33	4	100	281
Fremskrittspartiet	56	7	33	4	100	55
KONTAKT MED U-LAND						
Vært i u-land siste 10 år .	36	25	32	8	100	73
Ikke vært i u-land s. 10 år	39	18	35	8	100	1736
Kjenner noen fra et u-land	35	25	35	6	100	651
Kjenner ingen fra u-land ..	41	15	35	10	100	1158
HOLDNING TIL U-HJELP						
For	39	19	35	7	100	1529
Mot	41	17	30	12	100	197

Hvilke u-land er våre programland?

Antall av de 11 programland ulike andeler av befolkningen kan nevne.

Andeler som kan nevne Norges ulike programland.

I underkant av halve befolkningen kan ikke nevne noen av de 11 u-landene som er Norges programland (tidligere kalt hovedsamarbeidsland). Kun tre prosent kan nevne syv eller flere av landene. De som ikke kan nevne noen av landene er helst kvinner, de yngste og de eldste aldersgruppene, lavere funksjonærer, folk med lav utdanning og inntekt, personer som bor i Nord-Norge, Frp-sympatisører og personer som ikke kjenner noen som kommer fra u-land.

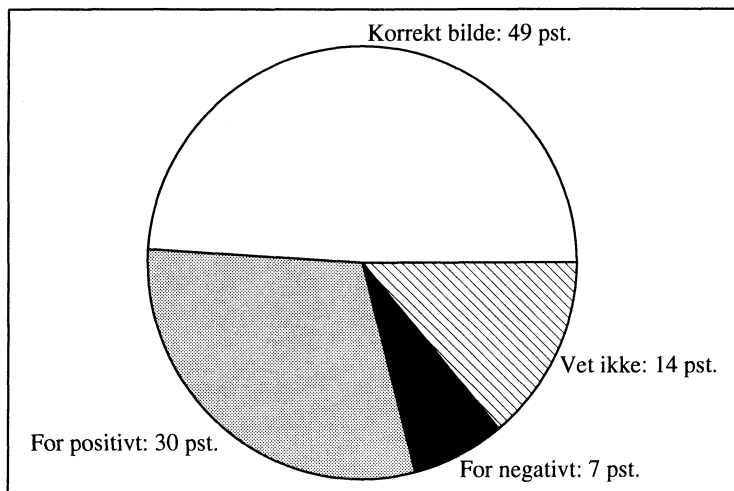
India og Tanzania er de land som flest kjenner til; omtrent hver fjerde nordmann vet at disse er programland. Pakistan og Nicaragua er de neste på listen. Botswana og Namibia er de minst kjente av programlandene. Bare seks prosent kjenner til disse.

Ulike befolkningsgruppers kunnskap om hvilke utviklingsland som er programland (hoved-samarbeidsland). Prosent

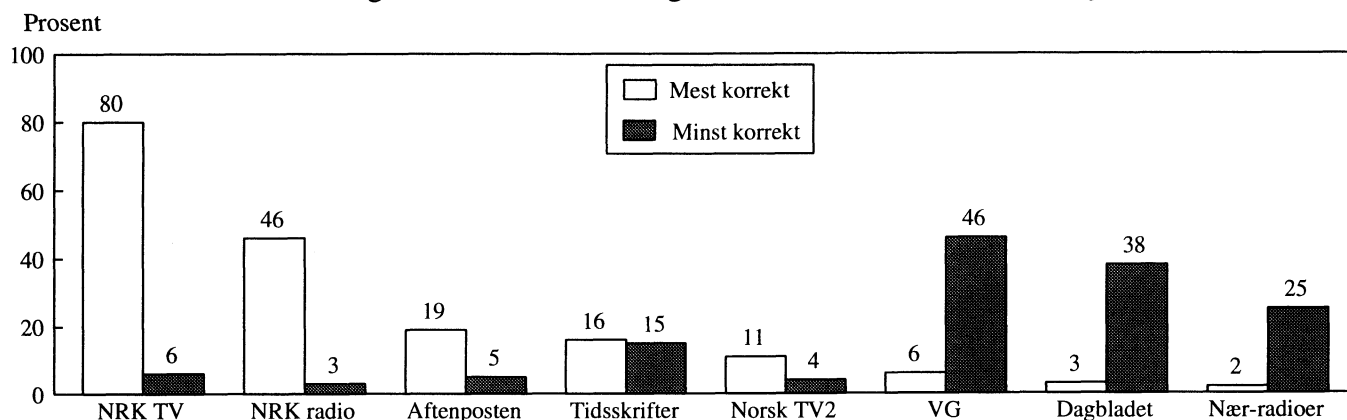
	Ingen	Ett land	2 land	3 land	4 land	5 - 6 land	7 el fl. land	I alt	Tallet på personer som svarte
ALLE	46	14	13	10	6	8	3	100	1811
KJØNN									
Mann	39	16	13	11	8	10	3	100	949
Kvinne	55	12	13	8	5	6	3	100	862
ALDER									
16-24 år	58	15	9	5	5	4	4	100	281
25-44 år	40	14	14	11	8	10	3	100	733
45-66 år	44	14	14	10	6	8	4	100	541
67-79 år	54	12	14	10	2	6	1	100	246
YRKESSTATUS									
Arbeidere	47	16	13	9	5	8	3	100	286
Funksjonær, lavere nivå ...	61	9	13	5	3	6	3	100	179
Funksjonær, høyere nivå ...	33	14	14	14	9	11	5	100	502
Selvstendige	42	18	13	10	8	8	.	100	163
Skoleelev, student	54	12	9	10	6	5	4	100	139
Pensjonist	53	14	13	8	4	6	2	100	180
Hjemmearbeidende	51	13	12	8	5	7	3	100	313
Andre ikke yrkesaktive ...	51	12	20	4	4	6	2	100	49
UTDANNING									
Ungdomskolenivå	59	12	11	7	4	5	2	100	483
Gymnasnivå	48	16	13	9	5	7	3	100	908
Universitet/høgskole nivå 1	29	13	19	16	6	12	5	100	171
Universitet/høgskole nivå 2+	18	10	15	16	14	21	6	100	189
HUSHOLDNINGSSINNTEKT									
Under 100 000 -	53	13	11	7	6	8	1	100	143
100 000 - 199 999	54	15	11	8	5	4	2	100	296
200 000 - 299 999	49	14	14	7	6	6	4	100	314
300 000 - 399 999	41	16	14	10	5	10	4	100	334
400 000 eller mer	35	13	15	14	8	11	4	100	465
LANDSDEL									
Akershus og Oslo	39	13	15	12	9	8	4	100	358
Østlandet ellers	47	16	12	10	7	6	3	100	519
Agder og Rogaland.....	49	14	13	11	4	6	3	100	265
Vestlandet	45	14	14	9	5	10	3	100	332
Trøndelag	47	12	13	10	7	10	1	100	163
Nord-Norge	56	13	12	5	3	9	2	100	174
BOSTEDSSTRØK									
Spredtbygd	50	13	13	10	4	7	3	100	394
Tettbygd, under 20 000 ...	45	14	13	9	7	9	3	100	760
Tettbygd, 20 000-99 999 ...	50	14	10	10	5	6	5	100	266
Tettbygd,100 000 el. fl. ..	41	15	16	10	7	8	2	100	372
PARTISYMPATI									
Sosialistisk venstreparti .	45	11	12	12	7	8	5	100	219
Arbeiderpartiet	45	17	12	10	6	7	3	100	388
Venstre	34	10	16	12	12	12	4	100	50
Kristelig folkeparti	40	19	16	13	6	4	3	100	70
Senterpartiet	43	13	14	10	4	13	3	100	204
Høyre	41	16	14	11	7	9	3	100	281
Fremskrittspartiet	62	20	5	5	4	4	.	100	55
KONTAKT MED U-LAND									
Vært i u-land siste 10 år .	22	11	23	12	8	15	8	100	73
Ikke vært i u-land s. 10 år	47	14	13	10	6	8	3	100	1738
Kjenner noen fra et u-land	34	15	15	13	8	10	5	100	651
Kjenner ingen fra u-land ..	53	13	12	8	5	7	2	100	1160
HOLDNING TIL U-HJELP									
For	45	13	14	10	6	8	3	100	1530
Mot	52	17	10	7	6	7	2	100	197

Medienes informasjon om u-land

Hva slags bilde gir massemediene av situasjonen i u-land

Hvilke massemedier gir det mest korrekte og minst korrekte bildet av situasjonen i u-land.

Omtrent 50 prosent mener at massemediene stort sett gir et korrekt bilde av situasjonen i u-land. 30 prosent mener at bildet er for positivt, mens syv prosent mener det er for negativt. Det er få skiller mellom ulike befolkningsgrupper når det gjelder dette spørsmålet. Frp-sympatisører og personer som er mot u-hjelp, mener likevel i større grad enn andre at det bildet massemediene gir av situasjonen i u-land stort sett er for positivt.

NRK TV er ifølge svarene uten sammenligning det massemedium som gir det mest korrekte bildet av situasjonen i u-landene. NRK Radio kommer på en klar annenplass. Bare to prosent mener at nær-radioene gir det mest korrekte bildet. Løssalgsavisene VG og Dagbladet er de mediene som ifølge svarene gir det **minst** korrekte bildet av situasjonen i u-land.

Holdningen til de forskjellige mediene knyttet til dette spørsmålet er avhengig av om man benytter mediet eller ikke. NRK TV sees daglig av en majoritet av befolkningen i alle landsdeler. Folk som bor i Oslo og Akershus, dvs. områder hvor Aftenposten leses av mange, svarer i mye større grad at denne avisen gir det mest korrekte bildet, enn de som bor i andre deler av landet.

Ulike befolkningsgrupper holdning til om massemediene stort sett gir et korrekt bilde, for positivt eller for negativt bilde av situasjonen i u-land, og hvilke to medier som gir det mest korrekte bildet av situasjonen. Prosent

	Massemedienes bilde av situasjonen i u-land:					Hvilke to medier gir mest korrekt bilde av u-land:								
	Kor- rekt bilde	For posi- tivt	For nega- tivt	Vet ikke	I alt	NRK TV	NORSK TV2	NRK RADIO	NØR- RADI- OER	AFTEN- POSTEN	DAG- BLA- DET	VG	TIDS- SKRIF- TER	
ALLE	49	30	7	14	100	80	11	46	2	19	3	6	16	
KJØNN														
Mann	51	31	6	12	100	78	9	46	1	20	3	6	19	
Kvinne	48	30	7	15	100	83	13	46	2	18	3	7	14	
ALDER														
16-24 år	50	36	7	7	100	86	15	31	2	19	4	13	20	
25-44 år	53	27	7	13	100	81	10	44	2	22	3	5	19	
45-66 år	46	30	7	17	100	77	11	55	1	18	2	4	15	
67-79 år	44	32	6	18	100	80	10	52	1	17	1	5	7	
YRKESSTATUS														
Arbeidere	47	35	8	11	100	83	12	46	1	13	4	8	14	
Funksjonær, lavere nivå ...	52	30	7	11	100	85	18	35	3	19	3	11	14	
Funksjonær, høyere nivå ...	53	27	5	15	100	78	7	48	1	30	2	2	23	
Selvstendige	46	32	7	15	100	78	9	54	2	15	1	4	13	
Skoleelev, student	47	38	6	9	100	86	13	39	2	19	4	6	24	
Pensjonist	52	29	4	15	100	80	11	48	2	14	3	9	10	
Hjemmearbeidende	44	29	10	18	100	79	12	46	1	15	2	6	11	
Andre ikke yrkesaktive	57	20	12	10	100	82	12	49	0	14	2	10	16	
UTDANNING														
Ungdomskolenivå	48	32	6	14	100	85	14	50	2	11	3	8	9	
Gymnasnivå	50	30	8	12	100	81	11	45	2	18	2	7	15	
Universitet/høgskole nivå 1	53	27	4	16	100	74	4	52	2	33	1	1	24	
Universitet/høgskole nivå 2+	47	28	7	18	100	70	4	41	0	34	3	1	34	
HUSHOLDNINGSSINNTEKT														
Under 100 000 -	54	24	6	16	100	85	12	44	1	16	1	9	18	
100 000 - 199 999	46	33	7	14	100	82	15	41	2	14	2	7	16	
200 000 - 299 999	47	33	7	13	100	81	12	50	3	16	2	4	12	
300 000 - 399 999	51	31	8	11	100	80	9	49	1	19	3	5	19	
400 000 eller mer	54	28	5	13	100	80	8	47	1	29	2	5	18	
LANDSDEL														
Akershus og Oslo	51	26	7	16	100	78	5	30	1	45	2	3	18	
Østlandet ellers	47	32	8	13	100	80	12	47	1	21	1	9	10	
Agder og Rogaland.....	51	30	7	12	100	80	13	50	2	13	3	9	19	
Vestlandet	49	29	7	15	100	79	12	53	3	10	3	5	18	
Trøndelag	48	36	4	12	100	90	10	58	1	5	2	4	19	
Nord-Norge	50	30	4	16	100	79	16	48	1	6	6	5	20	
BOSTEDSSTRØK														
Spredtbygd	47	32	7	15	100	80	10	54	2	9	2	6	13	
Tettbygd, under 20 000 ...	50	30	7	14	100	82	12	49	2	15	3	7	15	
Tettbygd, 20 000-99 999 ...	50	30	8	12	100	80	11	43	0	25	3	6	19	
Tettbygd, 100 000 el. fl. ..	51	29	6	15	100	78	9	33	2	36	3	3	20	
PARTISYMPATI														
Sosialistisk venstreparti .	53	31	5	11	100	83	9	51	1	12	4	5	29	
Arbeiderpartiet	55	27	10	9	100	85	12	47	2	16	3	6	12	
Venstre	57	22	4	16	100	86	14	47	2	27	4	0	18	
Kristelig folkeparti	51	20	11	17	100	81	10	44	1	13	4	3	20	
Senterpartiet	48	32	7	13	100	77	12	57	0	12	1	5	16	
Høyre	50	33	4	13	100	78	10	39	1	42	2	3	17	
Fremskrittspartiet	42	42	11	5	100	75	24	29	2	22	4	11	11	
KONTAKT MED U-LAND														
Vært i u-land siste 10 år .	55	25	11	10	100	68	14	37	0	22	4	5	23	
Ikke vært i u-land s. 10 år	49	30	7	14	100	81	11	46	2	19	2	6	16	
Kjenner noen fra et u-land	50	32	8	11	100	77	11	39	1	26	3	6	24	
Kjenner ingen fra u-land ..	49	29	6	16	100	83	11	50	2	16	2	6	12	
HOLDNING TIL U-HJELP														
For	51	28	7	13	100	82	10	47	1	20	3	6	17	
Mot	38	42	7	14	100	73	15	44	4	15	2	9	12	

Datainnsamling:

Feltarbeidet til Omnibus-undersøkelsen i mars 1993, som undersøkelsen om holdninger til u-hjelp er en del av, ble gjennomført over fire uker i perioden 22.3 - 16.4. De fleste intervjuene ble gjennomført i løpet av de tre første ukene. Den siste uken ble for det meste brukt til oppfølging av respondenter som var flyttet til ny adresse eller som var midlertidig bortreist. 80 prosent av intervjuene ble gjennomført som besøksintervju (intervjuerne oppsøkte respondentene personlig). De resterende 20 prosent ble gjennomført over telefon. Det ble gitt tillatelse til telefonintervju i de tilfeller respondenten ellers ville nektet å delta, når reiseavstanden mellom intervjuer og respondent var særlig lang eller når respondenten var flyttet til et område av landet hvor SSB ikke har intervjuere i nærheten.

Utvalg og frafall:

I alt ble det trukket ut 2472 personer i alderen 16 - 79 år. Utvalget av personer er trukket i to trinn med utgangspunkt i SSBs standard utvalgsplan. I utvalgsplanen er hele landet inndelt i et sett av utvalgsområder. Utvalgsområdene er kommuner. Kommuner med færre enn 3000 innbyggere er slått sammen med andre kommuner. Utvalgsområdene er først gruppert i 10 regioner. I hver region er kommuner med mer enn 30 000 innbyggere tatt ut som egne strata. De andre utvalgsområdene er stratifisert etter næringsstruktur, sentralitet og innbyggertall. Utvalgsområdene er gruppert i 102 strata. I første trinn trekkes et utvalgsområde fra hvert strata. Utvalgsområder som utgjør egne strata er trukket ut med 100 prosent sannsynlighet. De resterende er trukket ut med en sannsynlighet proporsjonal med innbyggertallet. I andre trinn er utvalget av personer trukket tilfeldig fra de 102 utvalgsområdene. SSBs utvalgsplan er nærmere beskrevet i Samfunnsøkonomiske studier (SØS) nr 33.

Av de 2472 personene som ble trukket ut for intervju var åtte flyttet til utlandet eller var døde. Disse tilhører ikke målpopulasjonen og er utelatt. Bruttoutvalget utgjør dermed 2464 personer. Av disse ble det oppnådd intervju med 1822 personer eller 74 prosent. Frafallet utgjør dermed 26 prosent. Tabell 1 viser årsakene til frafallet.

Tabell 1. Frafall etter årsak

	Antall personer	Prosent
Frafall i alt	642	100,0
Nekting i alt	380	59,2
Respondenten nekter	352	54,8
Andre nekter på vegne av respondenten	28	4,4
Sykdom mv i alt	42	6,5
Kortvarig sykdom	5	0,8
Langvarig sykdom	25	3,9
Sykdom/dødsfall i familien	12	1,9
Ikke å treffe i alt	149	23,2
Bortreist på ferie e.l.	20	3,1
Borte på arbeid/forretningsreise	44	6,9
Andre grunner	85	13,2
Annet frafall i alt	71	11,1
Bolig/adresse ikke funnet	13	2,0
For langt å reise, har ikke telefon	7	1,1
Andre grunner	51	7,8

Utvalgskjevhet:

Frafall fører til utvalgsskjevhet når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes blant dem som svarte (nettutvalget) enn blant dem som ble forsøkt intervjuet (bruttoutvalget). Utvalgsskjevhet i forhold til ett kjennemerke medfører nødvendigvis ikke at nettoutvalget er skjevt i forhold til andre kjennemerker. Omvendt innebærer godt samsvar mellom fordelingene i netto- og bruttoutvalget for ett eller flere kjennemerker, ikke noen garanti for at utvalget ikke er skjevt på andre kjennemerker.

Tabell 2 viser hvordan kjennemerkene kjønn, alder og landsdel er fordelt i bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg. Tabellen viser at menn er noe overrepresentert og kvinner noe underrepresentert i nettoutvalget. Frafallet har også ført til en liten skjevhet i alderssammensetningen ved at aldersgruppen 25 - 44 år er noe overrepresentert og aldersgruppen 67 - 79 år noe underrepresentert. Geografisk er det også en liten skjevhet ved at personer bosatt i Agder og Rogaland er noe overrepresentert. I de andre gruppene er differansen mellom netto- og bruttoutvalget mindre enn ett prosentpoeng. Skjevhetene totalt sett er derfor ikke så store at vi har funnet grunn til å vekte tallene i tabellene.

Tabell 2. Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn alder og landsdel. Prosent

	Brutto- utvalg	Frafall	Netto- utvalg
I alt	100,0	100,0	100,0
Kjønn:			
Menn	50,6	46,1	52,3
Kvinner	49,4	53,9	47,8
Aldergrupper:			
16 - 24 år	15,3	14,3	15,7
25 - 44 år	39,2	36,0	40,3
45 - 66 år	30,1	31,2	29,8
67 - 79 år	14,9	18,5	13,6
Landsdel:			
Oslo og Akershus	20,5	22,2	19,8
Østlandet ellers	28,1	27,2	28,6
Agder + Rogaland	13,6	10,5	14,7
Vestlandet	18,4	18,9	18,3
Trøndelag	9,0	8,7	9,0
Nord-Norge	10,5	12,6	9,7
Tallet på personer	2464	642	1822

Utvalgsvarians:

Den usikkerhet en får i resultatene fordi en bygger på opplysninger om en del av befolkningen som undersøkelsen dekker, kalles utvalgsvarians. Standardavviket er et mål på denne usikkerheten. Størrelsen på standardavviket avhenger blant annet av tallet på observasjoner i utvalget, og av fordelingen til det aktuelle kjennemerket i hele befolkningsgruppen som omfattes av undersøkelsen. Standardavviket kan anslås ved hjelp av observasjonene i utvalget.

SSB har ikke foretatt spesielle beregninger av slike anslag for tallene i de vedlagte tabellene, men tabell 3 viser størrelsen på standardavviket for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser.

Ved hjelp av standardavviket er det mulig å beregne et intervall som med en bestemt sannsynlighet inneholder den

sanne verdi av en beregnet størrelse (den verdien vi ville ha fått dersom vi hadde foretatt en totaltelling i stedet for en utvalgsundersøkelse). Slike intervaller kalles konfidensintervaller hvis de konstruert på en bestemt måte: La M være den beregnede størrelsen og S være et anslag for standardavviket til M . Konfidensintervallet blir da intervallet med grenser $(M-2S)$ og $(M+2S)$. Denne metoden gir med ca 95 prosent sannsynlighet et intervall som inneholder den sanne verdi.

Følgende eksempel illustrerer hvordan en kan bruke tabell 3 for å finne konfidensintervaller: Anslaget på standardavviket til et observert prosenttall på 70 er 2,8 når antall observasjoner er 400. Konfidensintervallet for den sanne verdi får grensen $70 \pm 2 \times 2,8$, dvs det strekker seg fra 64,4 til 75,6 prosent.

Tabell 3, Størrelsen av standardavviket i prosent.

Antall obser- vasjoner	Prosenttall.					
	5(95)	10(90)	20(80)	30(70)	40(60)	50(50)
25	5.3	7.4	9.8	11.2	12.0	12.3
50	3.8	5.2	6.9	7.9	8.5	8.7
100	2.7	3.7	4.9	5.6	6.0	6.1
250	1.7	2.3	3.1	3.6	3.8	3.9
400	1.3	1.8	2.5	2.8	3.0	3.1
800	0.9	1.3	1.7	2.0	2.1	2.2
1000	0.8	1.2	1.6	1.8	1.9	1.9
1500	0.7	1.0	1.3	1.5	1.6	1.6
2000	0.6	0.8	1.1	1.3	1.3	1.4
2500	0.5	0.7	1.0	1.1	1.3	1.4

Som det fremgår av tabellen øker størrelsen på standardavviket når antallet observasjoner synker. Ved mindre enn 25 observasjoner blir konfidensintervallet og dermed usikkerheten så stor, at det ikke lenger er forsvarlig å offentliggjøre prosentberegninger.

Ofte er det ønskelig å sammenligne prosenttall for flere grupper. Da er det viktig å være oppmerksom på at når to usikre tall sammenlignes, vil usikkerheten på forskjellen mellom dem bli større enn usikkerheten knyttet til hvert enkelt tall.

Innsamlings- og bearbeidingsfeil:

I enhver undersøkelse, både i totaltellinger og utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidningen. Erfaringen er at etter at en har rettet opp feil så langt dette er mulig, påvirkes de statistiske resultatene fra undersøkelsene i de fleste tilfeller forholdsvis lite av slike feil. Men virkningen av feil kan i noen tilfeller være av betydning.

Feil under innsamlingen, målefeil, oppstår ved at intervjupersonen avgir feil svar eller ved at intervjueren krysser av for svaret i feil rubrikk eller skriver ufullstendige opplysninger i skjemaet. Bearbeidingsfeil er feil koding av f.eks. inntekt og yrke, feil i avledninger (omkodinger) eller feil som oppstår når opplysningene fra spørreskjemaet overføres til maskinlesbart medium. Gjennom manuell skjemarevisjon og maskinelle kontroller har man søkt å finne feil og rette opp disse. Det er imidlertid klart at ikke alle måle- og bearbeidingsfeil oppdages.

Målefeil kan oppstå på mange måter. De kan skyldes vansker med å huske forhold tilbake i tiden. De kan også skyldes at spørsmål misforstås. Når en spør om forhold som folk erfaringsmessig finner kompliserte, må en regne med å få en del feilaktige svar. Målefeil kan også oppstå fordi visse spørsmål av enkelte oppfattes som ømtålige. Respondentene kan i slike tilfeller bevisst gi feilaktige svar. Vurderinger som ligger til grunn for svaret, kan videre være påvirket av hva respondenten oppfatter som sosialt ønskelig.

Spørreskjema

GENERELLE HOLDNINGER OM U - HJELP

1. Som du kanskje kjenner til, gir Norge forskjellige former for hjelp til utviklingslandene, altså til land i Asia, Afrika og Latin-Amerika. Hva er din mening om denne hjelpen:

Er du for eller mot at Norge gir hjelp til utviklingslandene?

- 1 For
2 Mot
9 Vet ikke

2. Stortinget har for 1993 bevilget omlag 7 milliarder kroner til utviklingshjelp. Til sammenlikning kan nevnes at forsvaret får ca 22 milliarder. Sosial- og trygdebudsjettene er tilgodesett med ca 150 milliarder kroner.

Synes du beløpet til utviklingshjelp burde være større, er det passe stort, burde det vært mindre eller synes du det burde være sløvfet helt?

- 1 BURDE VÆRT STØRRE
2 BELØPET ER PASSE
3 BURDE VÆRE MINDRE
4 BURDE VÆRT SLØVFET HELT
9 VET IKKE, INGEN MENING

3. Noen mener at Norge er et rikt land som har råd til å gi økonomisk hjelp til utviklingsland. Andre mener at de økonomiske og sosiale problemene i Norge er så store for tiden, at pengene heller bør brukes her. Hvilket av disse to synspunktene er du mest enig i?

- 1 NORGE HAR RÅD TIL Å GI UTVIKLINGSHJELP → 4
2 PENGENE BØR HELLER BRUKES I NORGE → 6
9 USIKKER/VET IKKE → 8

4. Ville du fortsatt mene at Norge har råd til å gi hjelp til utviklingslandene, selv om det førte til en forverring av de økonomiske og sosiale problemene her hjemme?

- 1 JA
2 NEI
9 USIKKER/VET IKKE

5. Tror du at utviklingshjelpen Norge gir, kan ha slike konsekvenser?

- 1 JA
2 NEI
9 USIKKER/VET IKKE → 8

6. Ville du fortsatt mene at pengene bør brukes i Norge, selv om det førte til en forverring av fattigdomsproblemene i utviklingsland?

- 1 JA
2 NEI
9 USIKKER/VET IKKE

7. Tror du mindre utviklingshjelp fra Norge kan få slike konsekvenser?

- 1 JA
2 NEI
9 USIKKER/VET IKKE

8. Noen påstår at dersom vi ikke klarer å bekjempe fattigdomsproblemene for folk i utviklingslandene, vil dette på lenger sikt ha en negativ virkning på miljøet og velferden i Norge. Er du enig eller uenig i at det eksisterer en slik sammenheng eller har du ingen mening om dette?

- 1 ENIG
 2 UENIG
 3 INGEN MENING

9. I vårt land har statlige myndigheter en rekke oppgaver å ivareta. På kortet jeg nå skal vise deg er det listet opp ni slike oppgaver. Kan du rangere disse fra 1 til 9 slik at den oppgaven du mener statlige myndigheter bør prioritere høyest i tiden fremover, får verdien 1, og den oppgaven du mener bør prioriteres lavest, får verdien 9.

VIS KORT NR 1

RANGERINGS-   KAN IKKE
 VERDI   RANGERE

a. Distriktsutbygging	☐	☐
b. Helse- og sosialpolitikk	☐	☐
c. Natur- og miljøvern	☐	☐
d. Sysselsetting og arbeidsledighet	☐	☐
e. Utviklingshjelp	☐	☐
f. Mottak av flyktninger og asylsøkere	☐	☐
g. Kriminalpolitikk	☐	☐
h. Forsvars- og sikkerhetspolitikk	☐	☐
i. Internasjonalt fredsarbeid	☐	☐

*10. Det er mange typer organisasjoner som er engasjert i utviklingsland. På kortet jeg nå skal vise deg, er det listet opp fem slike. Kan du rangere disse fra 1 til 5 slik at de du mener bidrar mest til vekst i utviklingslandene, får verdien 1, og de du mener bidrar minst får verdien 5.

VIS KORT NR 2

RANGERINGS-   KAN IKKE
 VERDI   RANGERE

a. Frivillige organisasjoner i Norge	☐	☐
b. Organisasjoner i FN-systemet som f eks UNICEF, UNDP, FAO, WHO.	☐	☐
c. Direktoratet for utviklingshjelp, dvs NORAD	☐	☐
d. Frivillige organisasjoner i utviklingslandet	☐	☐
e. Det private næringsliv	☐	☐

11. Stortinget har bestemt at den norske utviklingshjelpen skal fordeles med omlag en halvpart til det tosidige statlige samarbeidet mellom Norge og enkelte utviklingsland, og en halvpart til det flersidige samarbeidet gjennom FN og andre internasjonale organisasjoner.

Synes du Norge bør:

- 1 Gi som nå, dvs halvparten til det tosidige samarbeidet og halvparten gjennom FN og andre internasjonale organisasjoner?
- 2 Øke andelen til det tosidige samarbeidet mellom Norge og det enkelte utviklingsland?
- 3 Øke andelen til FN og andre internasjonale organisasjoner?
- 4 USIKKER/VET IKKE

12. Norske myndigheter gir hjelp til utviklingsland i form av nødhjelp som skal avhjelpe akutt lidelse og langsiktig bistand som skal bidra til å fremme utvikling og vekst i landene.

DERSOM SISTE SIFFER I IO-NUMMERET ER ET LIKT TALL (0,2,4,6,8) STILL SPM A. FØR SPM B.

DERSOM SISTE SIFFER I IO-NUMMERET ER ET ULIKT TALL (1,3,5,7,9) STILL SPM B. FØR SPM A.

- A. Synes du norske myndigheters bidrag til nødhjelp burde økes, er det passe stort, burde det reduseres eller har du ingen oppfatning om dette spørsmålet?

1	☐	ØKES
2	☐	PASSE STORT
3	☐	REDUSERES
4	☐	INGEN MENING

- B. Synes du norske myndigheters bidrag til langsiktig bistand burde økes, er det passe stort, burde det reduseres eller har du ingen oppfatning om dette spørsmålet?

1	☐	ØKES
2	☐	PASSE STORT
3	☐	REDUSERES
4	☐	INGEN MENING

AKTUELLE SPØRSMÅL OM U - HJEP

---

13. Mener du at utviklingslandene som Norge gir hjelp til, bør kjøpe norske varer og tjenester for en del av de pengene de får, eller mener du at de bør stå fritt med hensyn til hvor de vil kjøpe varer og tjenester fra?

1	☐	BØR KJØPE NORSKE VARER	→	14
2	☐	BØR STÅ FRITT	→	15
9	☐	VET IKKE/USIKKER	→	16

14. Mener du at utviklingslandene bør kjøpe norske varer og tjenester for en del av de pengene de får selv om de norske prisene kan være høyere enn i andre land?

1	☐	JA	☐	→ 16
2	☐	NEI		
9	☐	USIKKER/VET IKKE		

15. Mener du utviklingslandene bør stå fritt til å kjøpe varer og tjenester fra andre land selv om det skulle gå utover utsatte norske bedrifter?

1	☐	JA
2	☐	NEI
9	☐	USIKKER/VET IKKE

16. Tror du at utviklingslandene samlet har stor makt, noe makt, liten makt eller ingen makt til å påvirke verdensøkonomien?

1	☐	STOR MAKT
2	☐	NOE MAKT
3	☐	LITEN MAKT
4	☐	INGEN MAKT
9	☐	VET IKKE

17. Utenlandske selskap driver virksomhet i en rekke utviklingsland. Tror du at disse selskaperes virksomhet i utviklingslandene stort sett har en positiv eller negativ virkning for disse landene?

1	☐	OVERVEIENDE POSITIV
2	☐	OVERVEIENDE NEGATIV
3	☐	BÅDE POSITIV OG NEGATIV
9	☐	VET IKKE

18. Tror du det er nyttig for norske bedrifter å ha erfaring fra utviklingsland eller tror du at slike erfaringer har liten eller ingen betydning for norsk næringsliv?

- 1 NYTTIG
 2 LITEN/INGEN BETYDNING
 3 USIKKER/VET IKKE

19. Det er delte meninger om hvorfor det er så vanskelig å få til økonomisk og sosial vekst i utviklingslandene. Jeg skal nå vise deg et kort hvor det er listet opp en del mulige årsaker.

VIS KORT NR 3

For hver av disse kan du si om du tror det er en svært viktig, nokså viktig eller mindre viktig årsak?

MINDRE NOKSÅ SVÆRT INGEN
 VIKTIG VIKTIG VIKTIG MENING

A. Utviklingslandene lider under stor gjeldsbyrde	☐	☐	☐	☐
B. Eksport fra utviklingslandene hindres av internasjonale handelsrestriksjoner	☐	☐	☐	☐
C. Utviklingslandene fører en feilslått økonomisk politikk	☐	☐	☐	☐
D. Utviklingslandene får for lite internasjonal bistand	☐	☐	☐	☐
E. Utviklingshjelpen drives på feil måte	☐	☐	☐	☐
F. Krig og konflikter i utviklingslandene	☐	☐	☐	☐
G. Korrupsjon og brudd på menneskerettighetene i utviklingslandene.	☐	☐	☐	☐

I N F O R M A S J O N O M U - H J E L P

20. Nå følger noen spørsmål om den informasjon som gis om utviklingsland i fjernsyn, radio og aviser. Synes du disse massemediene stort sett gir et korrekt bilde av situasjonen i utviklingslandene eller synes du at reportasjene enten gir et for negativt eller for positivt bilde av situasjonen i utviklingsland?

- 1 GIR STORT SETT ET KORREKT BILDE
 2 GIR ET FOR NEGATIVT BILDE
 3 GIR ET FOR POSITIVT BILDE
 4 USIKKER/VET IKKE

21. På kortet jeg nå skal vise deg er det listet opp åtte ulike massemedier. Velg ut de to massemediene som etter din mening gir det mest korrekte bildet av situasjonen i utviklingslandene.

VIS KORT NR. 4

MERK AV 1 FOR DET FØRSTE MASSEMEDIET SOM NEVNES OG 2 FOR DET ANDRE

☐ NRK-TV	Velg deretter ut de to massemediene som etter din mening gir det <u>minst korrekte</u> bilde av situasjonen i utviklingslandene.	☐ NRK-TV
☐ NORSK TV2		☐ NORSK TV2
☐ NRK RADIO		☐ NRK RADIO
☐ NÆRRADIOER		☐ NÆRRADIOER
☐ AFTENPOSTEN		☐ AFTENPOSTEN
☐ DAGBLADET		☐ DAGBLADET
☐ VG		☐ VG
☐ TIDSSKRIFTER		☐ TIDSSKRIFTER
☐ INGEN AV DISSE		☐ INGEN AV DISSE
☐ USIKKER/VET IKKE	☐ USIKKER/VET IKKE	

K J E N N S K A P T I L U T V I K L I N G S L A N D

---

22. Kjenner du noen som selv kommer fra et utviklingsland?

- 1 JA → Fra hvilke land kommer de personene du kjenner best.
2 NEI Nevn inntil tre land?:

_____

_____

_____

SETT KRYSS HER HVIS IO SIER AT HAN/HUN KOMMER FRA ET UTVIKLINGSLAND OG SPØR FRA HVILKET LAND: -----

23. Har du selv i løpet av de siste 10 årene vært i utviklingsland i forbindelse med eget arbeid eller i tilknytning til ektefelles/samboers arbeid?

- 1 JA → Hvilke land kjenner du best.
2 NEI Nevn inntil tre land:

_____

_____

_____

24. Kjenner du noen som i løpet av de siste 10 årene har arbeidet i utviklingsland eller oppholdt seg der i forbindelse med ektefelles/samboers arbeid?

- 1 JA
2 NEI

25. Norske myndigheter har etablert et direkte statlig samarbeid med i alt 11 utviklingsland. Disse kalles nå programland. Tidligere ble de kalt hovedsamarbeidsland. Kjenner du navnet på noen av disse landene?

SETT KRYSS VED HVERT RIKTIG LAND IO NEVNER

1 ☐	BANGLADESH	5 ☐	BOTSWANA	9 ☐	ZAMBIA	11 ☐	NICARAGUA
2 ☐	INDIA	6 ☐	MOSAMBIK	10 ☐	ZIMBABWE		
3 ☐	PAKISTAN	7 ☐	NAMIBIA				
4 ☐	SRI LANKA	8 ☐	TANZANIA				

**Utkommet i serien Rapporter fra Statistisk sentralbyrå
etter 1. juli 1992 (RAPP)**

*Issued in the series Reports from Statistics Norway
since 1 July 1992 (REP)
ISSN 0332-8422*

Nr. 92/11	Jan Lyngstad: Økonomiske levekår for barnefamilier og eldre 1970-1986. 1992-80s. 90 kr ISBN 82-537-3660-6	Nr. 92/26	Nils Øyvind Mæhle: Kryssløpsdata og kryssløpsanalyse 1970-1990. 1993-230s. 140 kr ISBN 82-537-3783-1
- 92/14	Else Helena Flittig: Folketrygden Utviklingen fra 1967 til 1990. 1992-52s. 90 kr ISBN 82-537-3675-4	- 92/27	Terje Erstad og Per Morten Holt: Selskapsbeskatning Analyse og statistikk. 1992-118s. 100 kr ISBN 82-537-3786-6
- 92/16	Petter Jakob Bjerve: Utviklingshjelp til offisiell statistikk i Bangladesh. 1992-22s. 75 kr ISBN 82-537-3683-5	- 92/28	Terje Skjerpen og Anders Rygh Swensen: Estimering av dynamiske utgiftssystemer med feiljusteringsmekanismer. 1992-60s. 90 kr ISBN 82-537-3792-0
- 92/17	Anne Brendemoen, Solveig Glomsrød og Morten Aaserud: Miljøkostnader i makroperspektiv. 1992-46s. 75 kr ISBN 82-537-3684-3	- 92/29	Charlotte Koren og Tom Kornstad: Typehusholdsmodellen ODIN. 1993-34s. 75 kr ISBN 82-537-3797-1
- 92/18	Ida Skogvoll: Folke- og bolig telling 1990 Dokumentasjon av kontroll- og opprettingsregler for skjemakjennemerker. 1992-48s. 75 kr ISBN 82-537-3694-0	- 92/30	Karl Ove Aarbu: Avskrivningsregler og leiepriser for kapital 1981-1992. 1993-50s. 75 kr ISBN 82-537-3807-2
- 92/19	Ida Skogvoll: Folke- og bolig telling 1990 Dokumentasjon av kodeopp- legget i Folke- og bolig telling 1990. 1992-27s. 75 kr ISBN 82-537-3695-9	- 93/1	Naturressurser og miljø 1992. 1993-144s. 115 kr ISBN 82-537-3844-7
- 92/20	Tor Arnt Johnsen: Ressursbruk og produksjon i kraftsektoren. 1992-35s. 75 kr ISBN 82-537-3696-7	- 93/1A	Natural Resources and the Environment 1992. 1993-154s. 115 kr ISBN 82-537-3855-2
- 92/21	Kurt Åge Wass: Prisindeks for ny enebolig. 1992-43s. 75 kr ISBN 82-537-3734-3-	- 93/2	Anne Brendemoen: Faktoretterspør sel i transportproduserende sektor. 1993-49s. 75 kr ISBN-82-537-3814-5
- 92/22	Knut A. Magnussen and Terje Skjerpen: Consumer Demand in MODAG and KVARTS. 1992-73s. 90 kr ISBN 82-537-3774-2	- 93/3	Jon Holmøy: Pleie- og omsorgstjenesten i kommunene 1989. 1993-136s. 100 kr ISBN 82-537-3811-0
- 92/23	Skatter og overføringer til private Historisk oversikt over satser mv. Årene 1975-1992. 1992-70s. 90 kr ISBN 82-537-3778-5	- 93/4	Magnar Lillegård: Folke- og bolig telling 1990 Dokumentasjon av de statistiske metodene. 1993-48s. 90 kr ISBN 82-537-3818-8
- 92/24	Pasientstatistikk 1991. 1992-76s. 90 kr ISBN 82-537-3780-7	- 93/5	Audun Langørgen: En økonometrisk analyse av lønnsdannelsen i Norge. 1993-48s. 100 kr ISBN 82-537-3819-6
- 92/25	Astrid Busengdal og Ole O. Moss: Avfallsstatistikk Prøveundersøkelse for kommunalt avfall og gjenvinning. 1992-37s. 75 kr ISBN 82-537-3782-3		

- Nr. 93/6 Leif Andreassen, Truls Andreassen, Dennis Fredriksen, Gina Spurkland og Yngve Vogt: Framskrivning av arbeidsstyrke og utdanning Mikrosimuleringsmodellen MOSART. 1993-100s. 100 kr ISBN 82-537-3821-8
- 93/7 Anders Barstad: Omfordeling og endring av miljøproblemer på bostedet (Under utgivelse)
- 93/8 Odd Frank Vaage: Feriereiser 1991/92. 1993-44s. 75 kr ISBN 82-537-3831-5
- 93/9 Erling Holmøy, Bodil M. Larsen og Haakon Vennemo: Historiske brukerpriser på realkapital. 1993-63s. 90 kr ISBN 82-537-3832-3
- 93/10 Runa Nesbakken og Steinar Strøm: Energiforbruk til oppvarmingsformål i husholdningene. 1993-41s. 75 kr ISBN 82-537-3836-6
- 93/11 Bodil M. Larsen: Vekst og produktivitet i Norge 1971-1990. 1993-44s. 75 kr ISBN 82-537-3837-4
- 93/12 Resultatkontroll jordbruk 1992. 1993-79s. 90 kr ISBN 82-537-3835-8
- 93/13 Odd Frank Vaage: Mediebruk 1992. 1993-38s. 75 kr ISBN 82-537-3854-4
- 93/14 Kyrre Aamdal: Kommunal ressursbruk og tjenesteyting Makromodellen MAKKO. 1993-94s. 100 kr ISBN 82-537-3857-9
- 93/15 Olav Bjerkholt, Torgeir Johnsen og Knut Thonstad: Muligheter for en bærekraftig utvikling Analyser på World Model. 1993-64s. 90 kr ISBN 82-537-3861-7
- 93/16 Tom Langer Andersen, Ole Tom Djupskås og Tor Arnt Johnsen: Kraftkontrakter til alminnelig forsyning i 1992 Priser, kvantum og leveringsbetingelser. 1993-42s. 75 kr ISBN 82-537-3864-1
- 93/17 Steinar Strøm, Tom Wennemo og Rolf Aaberge: Inntektsulikhet i Norge 1973-1990. 1993-99s. 100 kr ISBN 82-537-3867-6
- 93/18 Kjersti Gro Lindquist: Empirical Modelling of Exports of Manufactures: Norway 1962-1987. 1993-124s. 100 kr ISBN 82-537-3869-2
- Nr. 93/19 Knut Røed : Den selvforsterkende arbeidsledigheten Om hystereseeffekter i arbeidsmarkedet. 1993-95s. 90 kr ISBN 82-537-3870-6
- 93/20 Trine Dale, Arne Faye og Kåre Vassenden: Utenlandske statsborgere og kommunestyrevalget 1991 (Under utgivelse)
- 93/21 Sarita Bartlett: The Evolution of Norwegian Energy Use from 1950 to 1991. 1993-142s. 100 kr ISBN 82-537-3890-0
- 93/22 Klaus Mohn: Industrisyssetsetting og produksjonsteknologi i norske regioner. 1993-59s. 90 kr ISBN 82-537-3910-9
- 93/23 Torbjørn Eika: Norsk økonomi 1988-1991: Hvorfor steg arbeidsledigheten så mye? 1993-38s. 75 kr ISBN 82-537-3912-5
- 93/24 Kristin Rypdal: Anthropogenic Emissions of the Greenhouse Gases CO₂, CH₄ and N₂O in Norway A Documentation of Methods of Estimation, Activity Data and Emission Factors. 1993-65s. 90 kr ISBN 82-537-3917-6
- 93/25 Skatter og overføringer til private Historisk oversikt over satser mv. Årene 1975-1993 (Under utgivelse)
- 93/26 Thor Olav Thoresen: Fordelingsvirkninger av overføringene til barnefamilier Beregninger ved skattemodellen LOTTE. 1993-42s. 75 kr ISBN 82-537-3923-0
- 93/27 Odd Vaage: Holdninger til norsk utviklingshjelp 1993 (Under utgivelse)
- 93/28 Kjetil Sørлие: Bofasthet, flytting og utdanningsnivå i kommunene Åtte årskull fulgt gjennom aldersfasen 15-35 år Del 1: Østlandet (Under utgivelse)
- 93/29 Kjetil Sørлие: Bofasthet, flytting og utdanningsnivå i kommunene Åtte årskull fulgt gjennom aldersfasen 15-35 år Del 2: Sørlandet og Vestlandet (Under utgivelse)
- 93/30 Kjetil Sørлие: Bofasthet, flytting og utdanningsnivå i kommunene Åtte årskull fulgt gjennom aldersfasen 15-35 år Del 3: Trøndelag og Nord-Norge (Under utgivelse)

B ECONOMIQUE

Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep.
N-0033 Oslo

Statistisk sentralbyrå

Publikasjonen kan bestilles fra:

Statistisk sentralbyrå
Salg- og abonnementservice
Postboks 8131 Dep.
N-0033 Oslo

Telefon: 22 86 49 64
22 86 48 87
Telefax: 22 86 49 76

eller:
Akademika - avdeling for
offentlige publikasjoner
Møllergt. 17
Postboks 8134 Dep.
N-0033 Oslo

Telefon: 22 11 67 70
Telefax: 22 42 05 51

ISBN 82-537-3931-1
ISSN 0332-8422

Pris kr 75.00

publisert av norsk utviklingsnettverk 1993

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

9 788253 739311